

ТТК БАНКА АД - СКОПЈЕ

**ИЗВЕШТАЈ НА НЕЗАВИСНИОТ РЕВИЗОР
И
ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ ЗА
ГОДИНАТА КОЈА ЗАВРШУВА НА
31 ДЕКЕМВРИ 2017 ГОДИНА
(според МСФИ)**

Скопје, февруари 2018

СОДРЖИНА	Страна
Извештај на независниот ревизор	1-2
Биланс на успех	3
Извештај за сеопфатна добивка	4
Извештај за финансиска состојба	5
Извештај за промените во капиталот и резервите	6-7
Извештај за паричниот тек	8-9
Белешки кон финансиските извештаи	10-112

**ИЗВЕШТАЈ НА НЕЗАВИСНИОТ РЕВИЗОР
ДО
АКЦИОНЕРИТЕ НА
ТТК БАНКА АД - Скопје**

Извештај за финансиските извештаи

Ние извршивме ревизија на придружните финансиски извештаи на ТТК БАНКА АД – Скопје (Банката), кои што го вклучуваат Извештајот за финансиска состојба заклучно со 31 декември 2017 година, како и Билансот на успех, Извештајот за сеопфатна добивка, Извештајот за промени во главнината и Извештајот за парични текови за годината која завршува тогаш и прегледот на значајните сметководствени политики и други објаснувачки белешки.

Одговорност на раководството за финансиските извештаи

Раководството на Банката е одговорно за подготвување и објективно презентирање на овие финансиски извештаи во согласност со Меѓународните стандарди за финансиско известување и интерната контрола којашто е релевантна за подготвување и објективно презентирање на финансиски извештаи кои се ослободени од материјално погрешно прикажување, без разлика дали е резултат на измама или грешка.

Одговорност на ревизорот

Наша одговорност е да изразиме мислење за овие финансиски извештаи, врз основа на нашата ревизија. Ние ја спроведовме нашата ревизија во согласност со Меѓународните стандарди за ревизија прифатени и објавени во Службен Весник на Република Македонија (79/2010). Тие стандарди бараат да ги почитуваме етичките барања и да ја планираме и извршиме ревизијата за да добиеме разумно уверување за тоа дали финансиските извештаи се ослободени од материјално погрешно прикажување.

Ревизијата вклучува извршување на постапки за прибавување на ревизорски докази за износите и обелоденувањата во финансиските извештаи. Избраните постапки зависат од расудувањето на ревизорот, вклучувајќи ја и проценката на ризиците од материјално погрешно прикажување на финансиските извештаи, без разлика дали е резултат на измама или грешка. Кога ги прави тие проценки на ризикот, ревизорот ја разгледува интерната контрола релевантна за подготвувањето и објективното презентирање на финансиските извештаи на Банката за да обликува ревизорски постапки кои што се соодветни во околностите, но не за целта на изразување на мислење за ефикасноста на интерната контрола на Банката. Ревизијата исто така вклучува и оценка на соодветноста на користените сметководствени политики и на разумноста на сметководствените проценки направени од страна на менаџментот, како и оценка на севкупното презентирање на финансиските извештаи. Ние веруваме дека ревизорските докази кои што ги имаме прибавено се достатни и соодветни за да обезбедат основа за нашето ревизорско мислење.

**ИЗВЕШТАЈ НА НЕЗАВИСНИОТ РЕВИЗОР (продолжение)
ДО
АКЦИОНЕРИТЕ НА
ТТК БАНКА АД - Скопје**

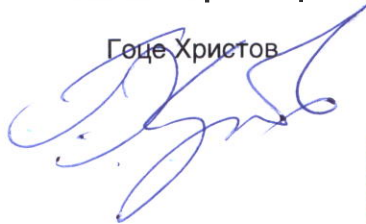
Мислење

Според нашето мислење, наведените финансиски извештаи ја презентираат објективно, од сите материјални аспекти, финансиската состојба на ТТК БАНКА АД Скопје на 31 декември 2017 година, како и нејзината финансиска успешност и нејзините парични текови за годината која што завршува тогаш, во согласност со Меѓународните стандарди за финансиско известување

Скопје, 28 февруари 2018 година

овластен ревизор

Гоце Христов

управител и овластен ревизор

Антонио Велјанов

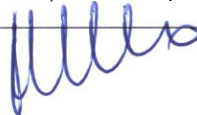

**Биланс на успех
за периодот од 1.1.2017 до 31.12.2017**

Белешка	во илјади денари	
	тековна година 31.12.2017	претходна година 31.12.2016
Приходи од камата	332,924	321,156
Расходи за камата	(67,713)	(56,960)
Нето-приходи/(расходи) од камата	265,211	264,196
Приходи од провизии и надомести	152,238	173,048
Расходи за провизии и надомести	(25,665)	(27,870)
Нето-приходи/(расходи) од провизии и надомести	126,573	145,178
Нето-приходи од тргување	3,114	1,046
Нето-приходи/(расходи) од курсни разлики	9,281	9,132
Останати приходи од дејноста	98,689	136,455
Исправка на вредноста на финансиските средства, на нето-основа	(56,613)	(91,010)
Загуба поради оштетување на нефинансиските средства, на нето-основа	(23,487)	(52,464)
Трошоци за вработените	(164,384)	(156,104)
Амортизација	(23,011)	(22,285)
Останати расходи од дејноста	(143,982)	(152,575)
Добивка/(загуба) пред оданочување	91,391	81,570
Данок на добивка	(9,717)	(8,793)
Добивка/(загуба) за финансиската година	81,674	72,777
Заработка по акција:		
основна заработка по акција (во денари)	90	80
разводнета заработка по акција (во денари)	-	-

Финансиските извештаи се одобрени од страна на Надзорниот одбор на Банката на ден 27.02.2018 година и истите се потпишани од страна на:

Наталија Алексова
член на Управен одбор

Драгољуб Арсовски
претседател на Управен одбор

**Извештај за сеопфатна добивка
за периодот од 1.1.2017 до 31.12.2017**

Добивка/(загуба) за финансиската година

Останати добивки/(загуби) во периодот коишто не се прикажуваат во Билансот на успех (пред оданочување)

ревалоризациска резерва од проценка на градежни објекти

Вкупно останати добивки/(загуби) во периодот коишто не се прикажуваат во Билансот на успех
Сеопфатна добивка/(загуба) за финансиската година

Белешка	<i>во илјади денари</i>	
	тековна година 31.12.2017	претходна година 31.12.2016
	81,674	72,777
	-	-
	-	-
	81,674	72,777

**Извештај за финансиска состојба
на ден 31.12.2017**

Белешка	во илјади денари		
	тековна година 31.12.2017	претходна година 31.12.2016	
Актива			
Парични средства и парични еквиваленти	17	1,692,694	1,934,872
Средства за тргување	18	18,256	9,046
Кредити на и побарувања од банки	19	99,913	89,912
Кредити на и побарувања од други комитенти	20	4,345,105	3,618,654
Вложувања во хартии од вредност	21	1,275,742	1,393,819
Преземени средства врз основа на ненаплатени побарувања	22	121,184	225,536
Останати побарувања	23	22,262	20,510
Нематеријални средства	24	17,965	18,034
Недвижности и опрема	25	214,677	179,936
Вкупна актива		7,807,798	7,490,319
Обврски			
Депозити на банки	26	55,393	11
Депозити на други комитенти	27	6,160,150	5,854,193
Обврски по кредити	28	389,810	449,473
Посебна резерва и резервирања	29	11,132	10,323
Останати обврски	30	73,252	65,284
Вкупно обврски		6,689,737	6,379,284
Капитал и резерви			
Запишан капитал	31	907,888	907,888
Премии од акции		127	127
Ревалоризациски резерви		11,084	11,444
Останати резерви		98,521	93,878
Задржана добивка/(Акумулирана загуба)		100,441	97,698
		1,118,061	1,111,035
Неконтролирано учество		-	-
Вкупно капитал и резерви		1,118,061	1,111,035
Вкупно обврски и капитал и резерви		7,807,798	7,490,319
Потенцијални обврски	32	445,750	445,565
Потенцијални средства	32	12,000	12,000

**Извештај за промените во капиталот и резервите
за периодот од 1.1.2017 до 31.12.2017**

	Капитал			Ревалоризациски резерви		Останати резерви		Акмулирана добивка (загуба)	Вкупно капитал и резерви, кој припаѓа на акционерите на банката	Неконтролирано учество	Вкупно капитал и резерви
	Запишан капитал	Премии од акции	(Сопствени акции)	Ревалоризациска резерва за средства расположливи за продажба	Ревалоризациска резерва за недвижности	Законска резерва	Останати резерви				
<i>во илјади денари</i>											
На 1 јануари 2016 година (претходна година)	907,888	127	-	-	19,392	37,558	39,376	69,224	1,073,565	-	1,073,565
Корекции на почетната состојба											
На 1 јануари 2016 година (претходна година), коригирано	907,888	127	-	-	19,392	37,558	39,376	69,224	1,073,565	-	1,073,565
Сеопфатна добивка/(загуба) за финансиската година											
Добивка/(загуба) за финансиската година	-	-	-	-	-	-	-	72,777	72,777	-	72,777
Останати добивки/(загуби) во периодот кои не се прикажуваат во Билансот на успех											
Проценка на градежни објекти	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Продадени градежни објекти	-	-	-	-	(7,584)	-	-	7,584	-	-	-
Депрецијација на градежни објекти	-	-	-	-	(364)	-	-	364	-	-	-
	-	-	-	-	(7,948)	-	-	7,948	-	-	-
Вкупно сеопфатна добивка/(загуба) за финансиската година	-	-	-	-	(7,948)	-	-	80,725	72,777	-	72,777
Трансакции со акционерите, признаени во капиталот и резервите:											
Издадени акции во текот на периодот	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Издојување за законска резерва	-	-	-	-	-	2,822	14,122	(16,944)	-	-	-
Дивиденди	-	-	-	-	-	-	-	(35,307)	(35,307)	-	(35,307)
Откуп на сопствени акции	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Продадени сопствени акции	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	-	-	-	-	-	2,822	14,122	(52,251)	(35,307)	-	(35,307)
На 31 декември 2016 (претходна година)/1 јануари 2017 (тековна година)	907,888	127	-	-	11,444	40,380	53,498	97,698	1,111,035	-	1,111,035

**Извештај за промените во капиталот и резервите
за периодот од 1.1.2017 до 31.12.2017**

во илјади денари

**Сеопфатна добивка/(загуба) за
финансиската година**

Добивка/(загуба) за финансиската година

Останати добивки/(загуби) во периодот кои не
се прикажуваат во Билансот на успех

Продадени градежни објекти
Депрецијација на градежни објекти

**Вкупно сеопфатна добивка/(загуба) за
финансиската година**

**Трансакции со акционерите, признаени во
капиталот и резервите:**

Издадени акции во текот на периодот
Издвојување за законска резерва
Дивиденди
Откуп на сопствени акции
Продадени сопствени акции

На 31.12.2017 (тековна година)

	Капитал			Ревалоризациски резерви		Останати резерви		Акмулирана добивка (загуба)	Вкупно капитал и резерви, кој припаѓа на акционерите на банката	Неконтролирано учество	Вкупно капитал и резерви
	Запишан капитал	Премии од акции	(Сопствени акции)	Ревалоризациска резерва за средства расположливи за продажба	Ревалоризациска резерва за недвижности	Законска резерва	Останати резерви				
Добивка/(загуба) за финансиската година	-	-	-	-	-	-	-	81,674	81,674	-	81,674
Останати добивки/(загуби) во периодот кои не се прикажуваат во Билансот на успех											
Продадени градежни објекти	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Депрецијација на градежни објекти	-	-	-	-	(360)	-	-	360	-	-	-
	-	-	-	-	(360)	-	-	360	-	-	-
Вкупно сеопфатна добивка/(загуба) за финансиската година	-	-	-	-	(360)	-	-	82,034	81,674	-	81,674
Трансакции со акционерите, признаени во капиталот и резервите:											
Издадени акции во текот на периодот	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Издвојување за законска резерва	-	-	-	-	-	4,643	-	(4,643)	-	-	-
Дивиденди	-	-	-	-	-	-	-	(74,648)	(74,648)	-	(74,648)
Откуп на сопствени акции	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Продадени сопствени акции	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	-	-	-	-	-	4,643	-	(79,291)	(74,648)	-	(74,648)
На 31.12.2017 (тековна година)	907,888	127	-	-	11,084	45,023	53,498	100,441	1,118,061	-	1,118,061

Извештај за паричниот тек
за периодот од 01.01.2017 до 31.12.2017

Белешка	во илјади денари	
	тековна година 31.12.2017	претходна година 31.12.2016
Паричен тек од основната дејност		
Добивка/(загуба) пред оданочувањето	91,391	81,570
Коригирана за:		
Амортизацијата на:		
нематеријални средства	4,212	4,649
недвижности и опрема	18,800	17,636
Капиталната добивка од:		
продажба на недвижности и опрема	(1,509)	(4,527)
продажба на преземени средства врз основа на ненаплатени побарувања	(56,469)	(56,530)
Капиталната загуба од:		
продажба на преземени средства врз основа на ненаплатени побарувања	763	120
Приходи од камата	(332,926)	(321,156)
Расходи за камата	67,713	56,960
Нето-приходи од тргување	(2,718)	(712)
Исправка на вредноста на финансиските средства, на нето-основа	-	-
дополнителна исправка на вредноста	86,737	147,565
ослободена исправка на вредноста	(30,125)	(56,554)
Загуба поради оштетување на нефинансиските средства, на нето-основа	23,487	52,464
Посебна резерва		
дополнителни резервирања	1,997	7,864
ослободени резервирања	(1,173)	(2,989)
Приходи од дивиденди	(7,665)	(6,699)
Останати корекции	(7,927)	11,803
Наплатени камати	330,855	322,540
Платени камати	(68,138)	(56,673)
Добивка од дејноста пред промените во деловната актива	117,305	197,330
<i>(Зголемување)/намалување на деловната актива:</i>		
Средства за тргување	(6,492)	-
Кредити на и побарувања од банки	(13,339)	33
Кредити на и побарувања од други комитенти	(823,568)	(384,521)
Преземени средства врз основа на ненаплатени побарувања	145,992	205,568
Задолжителна резерва во странска валута	5,513	(3,624)
Останати побарувања	3,700	16,448
Депозити на банки	55,359	(21,560)
Депозити на други комитенти	306,269	580,096
Останати обврски	13,017	(112,208)
Нето паричен тек од основната дејност пред оданочувањето	(196,244)	477,562
(Платен)/поврат на данок на добивка	(14,763)	(5,610)
Нето паричен тек од основната дејност	(211,007)	471,952

**Извештај за паричниот тек
за периодот од 01.01.2017 до 31.12.2017**

Белешка	во илјади денари	
	тековна година 31.12.2017	претходна година 31.12.2016
Паричен тек од инвестициската дејност (Вложувања во хартии од вредност)	118,054	(234,675)
Приливи од продажбата на вложувањата во хартии од вредност	-	0
(Набавка на нематеријални средства)	(4,143)	(2,709)
Приливи од продажбата на нематеријалните средства	-	-
(Набавка на недвижности и опрема)	(9,251)	(8,800)
Приливи од продажбата на недвижности и опрема	-	-
Останати приливи од инвестициската дејност	396	334
Нето паричен тек од инвестициската дејност	105,056	(245,850)
Паричен тек од финансирањето (Отплата на обврските по кредити)	(173,552)	(183,437)
Зголемување на обврските по кредити	114,025	221,174
Продадени сопствени акции	-	-
(Платени дивиденди)	(74,648)	(35,307)
Нето паричен тек од финансирањето	(134,175)	2,430
Ефект од исправката на вредноста на паричните средства и паричните еквиваленти	108	273
Ефект од курсните разлики на паричните средства и паричните еквиваленти	23	14
Нето-зголемување/(намалување) на паричните средства и паричните еквиваленти	(239,995)	228,819
Парични средства и парични еквиваленти на 1 јануари	1,765,519	1,536,700
Парични средства и парични еквиваленти на 31 декември	1,525,524	1,765,519

1. Општи информации

ТТК БАНКА АД Скопје (во понатамошниот текст „Банката“) е акционерско друштво основано во Република Македонија. Адресата на нејзиното регистрирано седиште е: ул. „Народен Фронт“ бр. 19а, Скопје, Република Македонија.

Банката е овластена од Народна Банка на Република Македонија за вршење платен промет во земјата и странство, депозитни активности во земјата и странство и кредитирање во земјата.

Акциите на Банката котираат на официјалниот пазар на Македонската берза за хартии од вредност, а кодот под кој котираат е следниот:

шифра на хартија од вредност	ИСИН број
ТТК (обична акција)	МКТТКС101012

Вкупниот број вработени на Банката на 31 декември 2017 изнесува 257 (2016: 278) вработени.

2. Сметководствени политики

Во продолжение се прикажани основните сметководствени политики употребени при подготовката на овие финансиски извештаи. Овие политики се конзистентно применети на сите прикажани години, освен доколку не е поинаку наведено.

2.1 Основа за подготовка на финансиските извештаи

Овие финансиски извештаи се подготвени во согласност со Меѓународните стандарди за финансиско известување (МСФИ). Финансиските извештаи се подготвени со примена на основите за мерење специфицирани во МСФИ за секој поединечен вид средство, обврска, приход и расход.

Финансиските извештаи се изготвени според историска вредност, освен за: финансиските инструменти по објективна вредност преку Билансот на успех, коишто се мерат по објективна вредност и средствата расположливи за продажба, коишто се мерат по објективна вредност.

Финансиските извештаи претставуваат поединечни финансиски извештаи. Подготовката на овие финансиски извештаи во согласност со МСФИ бара употреба на одредени критични сметководствени процени. Таа исто така бара раководството на Банката да употребува свои процени во процесот на примена на сметководствените политики. Подрачјата што вклучуваат повисок степен на процена или комплексност или подрачјата во кои претпоставките и процените се значајни за финансиските извештаи се обелоденети во Белешка.

Финансиските извештаи се подготвени со состојба на и за годините што завршија на 31 декември 2017 и 2016 година. Тековните и споредбените податоци прикажани во овие финансиски извештаи се изразени во илјади денари. Онаму каде што е неопходно, презентацијата на споредбените податоци е прилагодена во согласност со промените во презентацијата во тековната година.

2. Сметководствени политики (продолжува)

2.2 Промена на сметководствените политики и обелоденувања

2.2.1 Стандарди, измени и толкувања на постојните стандарди кои се уште не се во сила и не се применети пред датумот на стапување во сила од страна на Банката

На датумот на одобрување на овие финансиски извештаи, одредени нови стандарди, измени и толкувања на постојните стандарди се издадени од страна на ОМСС, но сè уште не се во сила и не се применети од страна на Банката пред датумот на стапување во сила или се стапени на сила, но немаат значајни ефекти на извештаите на Банката.

Раководството предвидува дека сите релевантни објави ќе бидат применети во сметководствените политики на Банката во првиот период кој почнува по датумот на стапување во сила на објавата. Подолу се презентирани подетално информациите за новите стандарди, измени и толкувања релевантни за финансиските извештаи на Банката. Одредени нови стандарди и толкувања исто така се издадени, но не се очекува да имаат материјално влијание врз финансиските извештаи на Банката.

МСФИ 9 Финансиски инструменти (МСФИ 9)

ОМСС има за цел целосно да го замени МСС 39 Финансиски инструменти: Признавање и мерење. До денес, се издадени поглавјата кои се однесуваат на признавање, класифицирање, мерење и депризнавање на финансиските средства и обврски. Овие поглавја стапуваат во сила за годишните периоди кои почнуваат на или по 1 јануари 2018 година. Раководството на Банката го процени влијанието на овој нов стандард врз финансиските извештаи на Банката. Ефектите од примената на овој стандард се дадени во белешката 36 подолу.

2. Сметководствени политики (продолжува)

2.2 Промена на сметководствените политики и обелоденувања (продолжува)

МСФИ 13 Мерење објективна вредност (МСФИ 13)

МСФИ 13 ја појаснува дефиницијата за објективна вредност и дава поврзано упатство и подобрени обелоденувања за мерењето на објективната вредност. МСФИ 13 нема влијание на тоа кои ставки е потребно да бидат мерени по објективна вредност. Истиот е применлив проспективно за годишни периоди кои почнуваат на или по 1 јануари 2013 година. Промената нема значајно влијание на средствата и обврските на Банката.

Измени на МСС 19 „Користи за вработените“ (Измени на МСС 19)

Измените на МСС 19 вклучуваат одреден број целни подобрувања во стандардот. Главно, промените се однесуваат на планови за дефинирани користи. Тие:

- го отстрануваат „методот коридор“ и бараат ентитетите да ги признаат сите актуарски добивки и загуби кои настануваат во период на известување;
- го менуваат начинот на мерење и презентирање одредени компоненти од плановите за дефинирани трошоци;
- ги зајакнуваат барањата за обелоденување, вклучувајќи ги и информациите за карактеристиките на плановите за дефинирани користи и ризици на кои ентитетите се изложени преку учество во истите.

Промената нема значајно влијание на финансиските извештаи на Банката.

Пребивање финансиски средства и финансиски обврски (Измени на МСС 32)

Измените на МСС 32 вклучуваат упатство за примена со цел да се појаснат неконзистентностите во примената на МСС 32 критериумот за пребивање на финансиските средства и финансиските обврски во следниве две области: значењето на „тековно има законски извршно право за пребивање“ дека одредени системи за бруто-пребивање може да се сметаат како нето-пребивање. Измените на МСС 32 стапуваат во сила за годишните периоди кои почнуваат на или по 1 јануари 2015 година и ќе се применуваат ретроспективно.

Овие измени немаат значајно влијание на финансиските извештаи на Банката.

2. Сметководствени политики (продолжува)

2.2 Промена на сметководствените политики и обелоденувања (продолжува)

Обелоденувања - Пребивање финансиски средства и финансиски обврски (Измени на МСФИ 7)

Во рамките на МСФИ 7 Финансиски инструменти: Обелоденувања (МСФИ 7) беа додадени одредени квалитативни и квантитативни обелоденувања кои се однесуваат на бруто и нето-износите на признаените финансиски инструменти кои се: (а) пребиени во извештајот за финансиската состојба и (б) предмет на извршено пребивање од главни договори за пребивање и слични договори, дури и ако не е пребиено во извештајот за финансиската состојба. Измените стапуваат во сила за годишните периоди кои почнуваат на или по 1 јануари 2014 година, како и меѓупериодично во рамките на тие годишни периоди. Промената нема значајно влијание на финансиските извештаи на Банката.

Годишни подобрувања 2009-2011 (Годишни подобрувања)

Годишните подобрувања 2009-2011 (Годишни подобрувања) извршија одредени мали измени во голем број МСФИ. Измените кои се однесуваат на Банката се прикажани подолу:

Појаснување на барањата за почетен извештај за финансиската состојба:

- појаснување дека соодветен датум за почетниот извештај за финансиската состојба е почетокот на претходниот период (при што не е повеќе потребно да бидат презентирани придружни белешки);
- потенцира споредбени барања за почетниот извештај за финансиската состојба кога ентитетот прави промена во сметководствените политики или прави ретроспективни повторни прикажувања или рекласификации, во согласност во МСС 8.

Појаснување на барањата за споредбени информации кои ги надминуваат минималните барања:

- појаснување дека не е потребно да бидат презентирани дополнителни информации за финансискиот извештај во форма на целосен сет на финансиски извештаи за периоди кои ги надминуваат минималните барања;
- барања дека кои било дополнителни информации треба да бидат презентирани во согласност со МСФИ и дека ентитетот треба да презентира споредбени информации во придружните белешки за тие дополнителни информации.

Даночен ефект од распределбата на сопствениците на инструменти на капиталот:

- потенцира согледана недоследност помеѓу МСС 12 Данок на добивка (МСС 12) и МСС 32 Финансиски инструменти: Презентација (МСС 32) во однос на признавање на влијанието на данокот на добивка кое се однесува на распределбите на сопствениците на инструменти на капиталот и на трансакциските трошоци кои произлегуваат од трансакција со капиталот.

2. Сметководствени политики (продолжува)

2.2 Промена на сметководствените политики и обелоденувања (продолжува)

- појаснување дека намерата на МСС 32 е да ги следи барањата на МСС 12 за сметководство на данокот на добивка кое се однесува на распределбите на сопствениците на инструменти на капиталот и на трансакциските трошоци кои произлегуваат од трансакција со капиталот.

Сегментни информации за вкупни средства и обврски:

- појаснување дека вкупните средства и обврски за одреден известувачки сегмент треба да бидат објавени, ако и само ако: (а) мерењето на вкупните средства или вкупните обврски (или двете заедно) е редовно доставено до раководството; (б) постои материјална значајна измена од мерењата кои биле објавени во последните годишни финансиски извештаи за тој известувачки сегмент.

Годишните подобрувања презентирани погоре стапуваат во сила за годишните периоди кои почнуваат на или по 1 јануари 2014 година.

Промената нема значајно влијание на финансиските извештаи на Банката.

Годишни подобрувања 2011-2013 (Годишни подобрувања)

Годишните подобрувања 2011-2013 (Годишни подобрувања) извршија одредени мали измени во неколку МСФИ. Измените кои се однесуваат на Банката се прикажани подолу:

Промени во МСФИ 1 – појаснување во делот на ефективна прва примена на МСФИ.

Промени во МСФИ 3 – појаснувања во делот на делокруг на исклучоци за заеднички вложувања.

Промени во МСФИ 13 – делокруг на исклучоци за портфолио.

МСС 40 – појаснувања за поврзаноста на МСФИ 3 и МСС 40.

Овие промени немаат значајни ефекти на финансиските извештаи за годината која завршува на 31 декември 2017 година.

2.2.2 Примена на МСС 16, параграф 41 - пренос од вишоци од ревалоризација во задржана добивка

Во текот на 2012 година, Банката одлучи ретроспективно да го примени параграфот 41 од МСС 16, кој дозволува дел од ревалоризациските вишоци поврзани со користењето на градежните објекти да се пренесува во задржаната добивка/акумулирана (загуба), при што износот на пренесените ревалоризациски вишоци претставува разлика помеѓу депрецијацијата базирана на ревалоризираната сметководствена вредност на средството и депрецијацијата базирана на првобитната набавна вредност на средството.

Оваа промена е рефлектирана и во финансиските извештаи за годината која завршува на 31 декември 2017 година.

2. Сметководствени политики (продолжува)

2.3 Трансакции во странска валута

Трансакциите деноминирани во странски валути се искажани во денари со примена на официјалните курсеви на Народна банка на Република Македонија кои важат на денот на нивното настанување.

Трансакција во странска валута е трансакција која гласи на странска валута или може да се претвори во странска валута.

Средствата и обврските кои гласат во странски валути се искажани во денари со примена на официјалните курсеви кои важат на денот на составувањето на Билансот на состојба, додека, пак, сите позитивни и негативни курсни разлики кои произлегуваат од претворањето на износите во странска валута се вклучени во Билансот на успех во периодот кога тие настануваат. Средните девизни курсеви кои беа применети за прикажување на позициите на Билансот на состојба деноминирани во странска валута се следните:

	31 декември 2017	31 декември 2016
1 ЕУР	61.4907 денари	61.4812 денари
1 УСД	51.2722 денари	58.3258 денари
1 ЦХФ	52.5472 денари	57.2504 денари

2.4 Пребивање (нетирање)

Финансиските средства и обврски се нетирани и презентирани во Билансот на состојба на нето-основа во случаи кога нетирањето на признаените износи е законски дозволено, понатаму, кога постои намера за исполнување на нето-основа, како и во случај на истовремена реализација на средството и исполнување на обврската.

2.5 Приходи и расходи по камати

Приходите и расходите по основ на камати се признаени во Билансот на успех за сите каматоносни финансиски средства и обврски со примена на методот на ефективна каматна стапка.

Методата на ефективна камата е метода за пресметување амортизирана набавна вредност на финансиското средство или финансиската обврска во текот на одреден период. Ефективната каматна стапка е стапката што точно ги дисконтира очекуваните приливи во текот на проценетиот век на употреба на финансиското средство или, доколку е соодветно, во пократок период за нето-евидентнираната вредност на финансиските средства или финансиска обврска. При пресметката на методата на ефективна камата, Банката го одредува паричниот тек во однос на условите од финансиските инструменти, но не ги пресметува идните загуби по кредити. Пресметката ги вклучува сите суми кои се исплатени или добиени од двете договорни страни кои се составен дел од ефективната каматна стапка, трошоци при трансакции и други премии или попусти.

2. Сметководствени политики (продолжува)

2.6 Приходи од надомести и провизии

Провизиите и надоместите, со исклучок на надоместите за одобрување кредити, се признаваат на пресметковна основа во периодот кога се врши услугата. Надомести за одобрување кредити се разграничуваат и амортизираат за времетраењето на кредитот со примена на методата на ефективната каматна стапка.

2.7 Приходи и расходи од курсни разлики

Нето-приходите и расходите од курсни разлики вклучуваат реализирани и нереализирани курсни разлики кои произлегуваат од порамнување на трансакциите во странска валута, како и од вреднување на средствата и обврските во странска валута се вклучени во Билансот на успех во периодот кога тие настануваат. Преземените и потенцијалните обврски деноминирани во странска валута се преведуваат во денари со примена на официјалните девизни курсеви кои важат на датумот на Билансот на состојба.

2.8 Приходи од дивиденди

Дивидендите се признаваат во Билансот на успех кога ќе се обезбеди правото за примање исплата. Дивидендите се прикажани како дел од нето-приходите од тргување или како останати приходи од дејноста во зависност од соодветната класификација на инструментот.

2.9 Финансиски средства

Финансиските средства се класифицираат во следните категории: кредити и побарувања, финансиски средства по објективна вредност преку добивки и загуби, финансиски средства расположливи за продажба и финансиски средства кои се чуваат до доспевање. Раководството ги класифицира своите вложувања во моментот на иницијалното признавање.

Кредити и побарувања

Кредитите и побарувањата се недеривативни финансиски средства со фиксни или одредени плаќања кои не котираат на активен пазар. Тие ги вклучуваат сите побарувања кои произлегуваат од трансакциите со комитенти и банки и се признаваат при исплатата на готовината.

Финансиски средства по објективна вредност преку добивки и загуби

Оваа категорија на финансиски средства се состои од хартии од вредност за тргување и хартии од вредност според објективна вредност преку добивки или загуби определени како такви при почетното признавање. Едно финансиско средство се класифицира како средство наменето за тргување доколку се стекнува со цел генерирање добивка од краткорочни флукуации во цената или доколку е вклучено во портфолиото за кое постои краткорочен фактички облик на остварување добивка.

2. Сметководствени политики (продолжува)

2.9 Финансиски средства (продолжува)

Финансиски средства расположливи за продажба

Финансиски средства расположливи за продажба се недеривативни средства, кои се класифицирани во оваа категорија или, пак, не се класифицирани во која било од останатите категории. Финансиски средства расположливи за продажба се оние наменети за чување на неодреден временски период, кои може да се продадат доколку се појави потреба за ликвидност или промени во каматните стапки, девизните курсеви или цените на акциите.

Финансиски средства кои се чуваат до доспевање

Финансиските средства кои се чуваат до доспевање се недеривативни финансиски средства со фиксни или утврдливи плаќања, фиксни датуми на доспевање за наплата и за кои раководството на Банката има позитивна намера и способност да ги чува до нивното доспевање. Доколку Банката продаде значаен износ на финансиските средства кои се чуваат до доспевање пред нивното доспевање, целата категорија на овие средства се рекласифицира во финансиските средства расположливи за продажба.

Иницијално признавање и депривавање

Набавките и продажбите на финансиските средства расположливи за продажба и оние кои се чуваат до доспевање се евидентираат на датумот на купувањето - датум на кој Банката има обврска да го купи или да го продаде средството. Кредитите се признаваат кога готовината се авансира на позајмвачите. Финансиските средства, освен финансиските средства по објективна вредност преку добивки и загуби, иницијално се признаваат по објективна вредност зголемена за трошоците на трансакцијата. Финансиските средства престануваат да се признаваат по истекот на правата за примање на паричните текови од финансиските средства или по нивното пренесување, а Банката ги пренела значително сите ризици и користи од сопственост.

Последователно мерење

По почетното признавање, Банката ги мери финансиските средства по објективна вредност преку добивки и загуби и расположливите-за-продажба финансиски средства по нивната објективна вредност без какви било намалувања за трансакциските трошоци кои може да настанат при нивната продажба. Објективната вредност на финансиските средства кои котираат на активниот пазар се базира на нивната куповна цена на денот на Извештајот за финансиска состојба. Доколку пазарот на кој котира финансиското средство не е активен, Банката ја утврдува објективната вредност на средството со примена на техники за вреднување. Техниките за вреднување вклучуваат употреба на нормални, комерцијални трансакции помеѓу запознаени, подготвени страни, ако се достапни, референца на тековната објективна вредност на друг инструмент кој е во суштина ист, анализа на дисконтирани парични текови и алтернативни модели на одредување на цената. Доколку вредноста на сопственичките инструменти не може соодветно да се измери, тие се мерат по набавна вредност.

2. Сметководствени политики (продолжува)

2.9 Финансиски средства (продолжува)

Вложувањата чувани-до-доспевање и кредитите и побарувањата се мерат по амортизирана набавна вредност со употреба на методот на ефективна камата намалени за евентуалните загуби поради оштетување.

Реализираните добивки и загуби, како и нереализираните добивки и загуби кои произлегуваат од промените на објективната вредност на финансиските средства кои се определени како средства по објективна вредност преку добивки и загуби се вклучуваат во добивките и загубите во периодот во кој настануваат.

Нето-промените во објективната вредност на финансиските средства класифицирани како средства по објективна вредност преку добивките и загубите го вклучуваат и приходот од камата.

Нереализираните добивки и загуби кои произлегуваат од промените на објективната вредност на средствата расположливи-за-продажба се признаваат во останатата сеопфатна добивка, освен загубите од оштетување и добивките и загубите од курсни разлики на монетарните ставки како што се должничките хартии од вредност, кои се признаваат во добивките и загубите.

При продажба или оштетување на финансиските средства расположливи-за-продажба кумулативните добивки и загуби кои претходно биле признаени во сеопфатната добивка се признаваат во добивките и загубите. Во случај кога финансиските средства расположливи за продажба носат камата, каматата пресметана со методот на ефективна камата се признава во добивките и загубите.

2.10 Оштетување на финансиските средства

Средства евидентирани по амортизирана набавна вредност.

На секој датум на известување, Банката проценува дали постои објективен доказ за оштетување на финансиското средство. Финансиското средство или група на финансиски средства се оштетени само доколку постои објективен доказ за оштетување како резултат на еден или повеќе настани што се појавиле по првичното признавање на средствата („случај на загуба“) и дека тој случај на загуба (или случаи) влијае на предвидениот иден готовински тек на финансиското средство или група финансиски средства кои можат веродостојно да се проценат. Критериумите што Банката ги користи при утврдување на постоењето објективен доказ за загуба од оштетување вклучуваат:

- Непочитување на договорните обврски за плаќање на главнината или каматата;
- Денови на доцнење при плаќање на главнината или каматата;
- Тешкотии со паричните текови кај позајмувачот;
- Неисполнување на договорите или условите за кредитирање;
- Влошување на конкурентната позиција на позајмувачот;
- Намалување на вредноста на дадените гаранции - колатерал;
- Започнување стечајни постапки;
- Активирање на обезбедувањето.

2. Сметководствени политики (продолжува)

2.10 Оштетување на финансиските средства (продолжува)

Банката врши процена на постоењето на објективен доказ за оштетување на поединечна основа за поединечно значајни финансиски средства, како и збирно за финансиски средства што не се поединечно значајни.

Износот на загубата претставува разлика помеѓу евидентируваниот износ на средството и сегашната вредност на проценетите идни парични текови (исклучувајќи ги идните загуби по основ на кредитот) дисконтирани со примена на изворната ефективна каматна стапка на финансиското средство. Евидентируваниот износ на средството се намалува преку употребата на сметка за резервирање поради оштетување, со истовремено признавање на соодветниот расход поради оштетување во тековниот Биланс на успех.

Во случај на ненаплатливост на кредитот, истиот се отпишува наспроти соодветната резервација поради оштетување. Таквите кредити се отпишуваат откако ќе се завршат сите неопходни процедури и ќе се утврди износот на загубата. Последователните надоместувања на претходноотпишаните износи на кредитите се евидентираат во корист на тековните добивки. Доколку, последователно, износот на загубата од оштетување се намали и намалувањето може објективно да се поврзе со настан кој се случува по признавањето на оштетувањето (како што е подобрување на кредитниот рејтинг на должникот), претходнопризнатата загуба од оштетување се намалува преку корекција на сметката на исправка на вредност (оштетување на средства). Износот на намалувањето се признава во корист на тековните добивки како ослободување на исправката на вредност (загуба поради оштетување).

Средства евидентирани по објективна вредност

На секој датум на известување, Банката проценува дали постои објективен доказ за оштетување на финансиското средство. Значителното или пролонгирано опаѓање на објективната вредност на финансиското средство под неговата набавна вредност претставува објективен доказ при утврдувањето на можноста од оштетување. Доколку постои таков доказ за финансиските средства расположливи за продажба, кумулативната загуба - измерена како разлика помеѓу набавната вредност и тековната објективна вредност - се признава во Билансот на успех. Доколку, во последователен период, објективната вредност на должнички инструмент класифициран како расположлив за продажба се зголеми, а зголемувањето може објективно да се поврзе со настан кој се јавува по признавањето на загубата поради оштетување во тековните добивки или загуби, загубата поради оштетување се намалува преку Билансот на успех.

2. Сметководствени политики (продолжува)

2.11 Преземени средства врз основа на ненаплатени побарувања

Преземените средства врз основа на ненаплатени побарувања се однесуваат на земјиште, згради, опрема и други вредности добиени во замена за ненаплатени побарувања. Одредено средство се смета за преземено во моментот на стекнување правна основа за запишување на сопственоста.

На датумот на преземање преземените средства врз основа на ненаплатени побарувања се признаваат по почетната сметководствена вредност. Почетната сметководствена вредност е помалиот износ од проценетата вредност важечка на датумот на преземање и набавната вредност на преземеното средство. Набавната вредност на преземеното средство е вредноста наведена во актот донесен од страна на надлежен орган од кој произлегува правната основа за стекнување право на сопственост на Банката над преземеното средство.

По почетното признавање, најмалку еднаш годишно се врши процена на преземените средства и се анализираат за загуби поради оштетување. Последователно, преземените средства се мерат по пониската вредност помеѓу проценетата вредност и нето-сметководствената вредност и се признава загубата за оштетување за негативната разлика, но во висина од најмалку 20% од нето-вредноста на преземеното средство.

2. Сметководствени политики (продолжува)

2.12 Нематеријални средства

Компјутерски софтвер

Трошоците поврзани со развојот или одржувањето на компјутерски софтверски програми се признаваат како трошоци во моментот на нивното настанување. Трошоците директно поврзани со препознатливи и уникатни софтверски производи контролирани од страна на Банката кои најверојатно ќе создадат економски користи кои ќе ги надминат трошоците по една година се признаваат како нематеријални средства. Трошоците за развој на компјутерски софтвер кои се признаваат како средства се амортизираат користејќи праволиниска метода во текот на период од десет години.

Останати нематеријални средства

Трошоците за стекнување права и лиценци се капитализирани и амортизирани користејќи праволиниска метода во текот на период од пет години.

2.13 Недвижности, постројки и опрема

Дел од недвижностите на Банката се евидентирани по проценета вредност одредена од страна на независен проценител, намалена за акумулирана амортизација и загуба поради оштетување. Зголемувањето на евидентираната вредност како резултат на процена се признава како ревалоризациска резерва во рамките на капиталот на Банката. При отуѓување на проценети средства, делот од претходнопризнаените ревалоризациски резерви се пренесува во акумулирана добивка.

Останатите недвижности и опрема се евидентирани по набавна вредност намалена за акумулирана амортизација. Набавната вредност вклучува трошоци кои директно се однесуваат на набавката на средствата.

Амортизацијата се пресметува пропорционално, со цел алокација на набавната вредност на имотот, зградите и опремата во текот на нивниот проценет век на употреба. Во продолжение е даден проценетиот век на употреба на некои позначајни ставки од материјалните средства:

Градежни објекти	40 години
Транспортни средства	4 години
Мебел и канцелариска опрема	5-10 години
Компјутерска опрема	4 години
Телекомуникациска опрема	4 години
Останата опрема	10 години

2. Сметководствени политики (продолжува)

2.14 Оштетување на нефинансиски средства

Разликата помеѓу амортизацијата базирана на ревалоризирана набавна вредност на средството и амортизацијата базирана на првобитната набавна вредност на средството се пренесува од ревалоризациски резерви во акумулирана добивка.

Последователните набавки се вклучени во евидентираната вредност на средството или се признаваат како посебно средство, соодветно, само кога постои веројатност од прилив на идни економски користи за Банката поврзани со ставката и кога набавната вредност на ставката може разумно да се измери. Сите други редовни одржувања и поправки се евидентираат како расходи во Билансот на успех во текот на финансискиот период во кој се јавуваат. Добивките и загубите поврзани со отуѓувањата се утврдуваат по пат на споредба на приливите со евидентираниот износ. Истите се вклучуваат во Билансот на успех.

Средствата подложни на амортизација се проверуваат од можни оштетувања секогаш кога одредени настани или промени укажуваат дека евидентираниот износ на средствата не може да се надомести.

Кога евидентираниот износ на средството е повисок од неговиот проценет надоместлив износ, тој веднаш се отпишува до неговиот надоместлив износ. Надоместливиот износ претставува повисокиот износ помеѓу нето-продажната цена и употребната вредност на средствата.

2.15 Парични средства и еквиваленти

За потребите на Извештајот за паричните текови, паричните средства и еквиваленти вклучуваат сметки со достасаност помала од 3 месеци од датумот на набавка, вклучувајќи готовина и салда кај Народна банка на Република Македонија.

2.16 Резервирање

Резервирање се признава кога Банката има тековна обврска како резултат на настан од минатото и постои веројатност дека ќе биде потребен одлив на средства кои вклучуваат економски користи за подмирување на обврската, а воедно ќе биде направена веродостојна процена на износот на обврската. Резервирањата се проверуваат на секој датум на известување и се коригираат со цел да се рефлектира најдобрата тековна процена. Кога ефектот на времената вредност на парите е материјален, износот на резервирањето претставува сегашна вредност на трошоците кои се очекува да се појават за подмирување на обврската.

2. Сметководствени политики (продолжува)

2.17 Надомести за вработените

Банката плаќа придонеси за пензиско осигурување на своите вработени, во согласност со домашната регулатива за социјално осигурување. Придонесите, врз основа на платите, се плаќаат во државниот Пензиски фонд и задолжителните приватни пензиски фондови. Не постои дополнителна обврска во врска со овие пензиски планови. Освен тоа, сите работодавци во Република Македонија имаат обврска да исплаќаат на вработените посебна минимална сума при пензионирањето во износ утврден со закон. Банката нема извршено резервирање за пресметан посебен минимален износ за пензионирање на вработените бидејќи овој износ не е од материјално значење за финансиските извештаи.

Банката не оперира со пензиски планови или планови за надомести при пензионирање, така што нема дополнителни обврски за пензии. Банката не е обврзана да обезбеди дополнителни надомести за тековните или претходните вработени.

2.18 Тековен и одложен данок од добивка

Данокот од добивка се пресметува во согласност со законските одредби во Република Македонија. Пресметката на месечната аконтација на данокот на добивка се плаќа однапред како што е определено од даночните органи.

Трошокот за данок од добивка претставува збир на тековниот и одложениот данок од добивка. Во согласност со законската регулатива за данок од добивка, основица за пресметување на данокот од добивка по стапка од 10% претставува финансискиот резултат искажан во Билансот на успех коригиран за непризнаени расходи и даночни ослободувања. Тековниот данок од добивка се пресметува и се плаќа во согласност со македонскиот Закон за данок од добивка.

Одложениот данок од добивка се евидентира во целост користејќи ја методата на обврска за времените разлики кои се јавуваат помеѓу даночната основа на средствата и обврските и износите по кои истите се евидентирани за целите на финансиското известување. При утврдување на одложениот данок од добивка се користат тековните важечки тековни стапки. Одложениот данок од добивка се товари или одобрува во Билансот на успех, освен доколку се однесува на ставки кои директно го товарат или одобруваат капиталот, во кој случај одложениот данок се евидентира исто така во капиталот. Одложените даночни средства се признаваат во обем во кој постои веројатност за искористување на времените разлики наспроти идната расположлива оданочива добивка.

2. Сметководствени политики (продолжува)

2.19 Финансиски обврски

Финансиските обврски се класифицираат во согласност со содржината на договорениот аранжман. Сите финансиски обврски на Банката на датумите на известување се класифицирани како останати финансиски обврски по амортизирана набавна вредност и се состојат од обврски по кредити и останати обврски.

Обврските по кредити

Обврските по кредити иницијално се признаваат по објективна вредност, што претставува примени приливи (објективна вредност на примените надоместоци) коригирани за направените трошоци на трансакцијата. Обврските по кредити се евидентирани последователно според нивната амортизирана набавна вредност. Обврските по кредити престануваат да се признаваат кога истите се намирени, откажани или истекнати.

Депозити на банки и комитенти

Депозитите на банки и комитенти генерално претставуваат: тековни сметки, депозити по видување и орочени депозити на банки, правни и физички лица. Банката ги признава депозитите во својот Биланс на состојба само кога Банката станува странка на договорните одредби на инструментот. Депозитите на банки и комитенти почетно се мерат според нивната објективна вредност, коригирана за трансакциските трошоци кои директно се поврзани со преземањето или издавањето на финансиската обврска. Депозитите на банки и комитенти последователно се мерат според амортизираната набавна вредност, со употреба на методот на ефективна каматна стапка. Депозитите на банки и комитенти престануваат да се признаваат кога истите се намирени, откажани или истекнати.

Останати обврски

Останатите обврски иницијално се признаваат по објективна вредност, што претставува примени приливи (објективна вредност на примените надоместоци) коригирани за направените трошоци на трансакцијата. Останатите обврски се евидентирани последователно според нивната амортизирана набавна вредност. Останатите обврски престануваат да се признаваат кога истите се намирени, откажани или истекнати.

2. Сметководствени политики (продолжува)

2.20 Капитал, резерви и плаќања за дивиденди

(а) Акционерски капитал

Акционерскиот капитал ја претставува номиналната вредност на емитираните акции.

(б) Трошоци поврзани со емисија на акции

Трошоците поврзани со емисија на нови акции, опции или стекнувањето деловна активност се презентирани во капиталот како намалување на приливите, нето од данокот.

(в) Сопствени акции

Кога Банката откупува свој акционерски капитал, платените надомести се одземаат од вкупниот акционерски капитал како сопствени акции сè додека истите не се отуѓат. Кога таквите акции последователно се продаваат, примените надомести се вклучуваат во акционерскиот капитал.

(г) Резерви

Резервите се состојат од законски резерви, создадени во текот на периодите врз основа на распределба на акумулирани добивки во согласност со законската регулатива и одлуките на Собранието на Банката.

(д) Нераспределени добивки/(загуби)

Нераспределените добивки/(загуби) ги вклучуваат тековните, како и оние од претходните периоди, задржани добивки и загуби.

(е) Дивиденди на обични акции

Дивидендите на обичните акции се признаваат како обврски во периодот во којшто се одобрени од страна на акционерите на Банката.

2.21 Наем

Утврдувањето дали еден договор претставува или содржи наем се базира на суштината на договорот во зависност дали исполнувањето на договорот зависи од употребата на специфичното средство или средства или договорот пренесува право за употреба на средството.

Банката како закупец

Финансискиот наем кој на Банката суштински ѝ ги пренесува ризиците и бенефитите поврзани за сопственост на предметот на наем се капитализира во моментот на започнувањето на наемот по реална вредност на возилото/опремата кое е предмет на наем или, ако е пониска, тогаш по сегашната вредност на минималните плаќања за наем. Плаќањата за наем се распределени помеѓу финансиските давачки и намалувањето на обврските за наем со цел да се постигне константна каматна стапка за останатиот износ на обврската. Финансиските давачки се наплаќаат директно од приходот.

2. Сметководствени политики (продолжува)

2.21 Наем (продолжува)

Средствата предмет на наем се амортизираат според пократкиот од проценетиот век на средството или според периодот на наем, ако не постои реална сигурност дека Банката ќе стекне сопственост над средството до крајот на периодот на наем.

Плаќањата на оперативниот наем се признаваат како трошок во добивките и загубите по праволиниска метода во текот на периодот на наем. Однапред платените наемнини се признаваат како одложени расходи.

Банката како закуподавач

Наемот каде што Банката суштински ги задржува сите ризици и бенефити од сопственоста на средството се класифицира како оперативен наем. Иницијалните директни трошоци кои се јавуваат при договарањето оперативен наем во Билансот на состојба се презентираат како одложени трошоци и се признаваат како профит или загуба во текот на периодот на наем на иста основа како приход од наемнини. Непредвидените наемнини се признаваат како приход во периодот во кој се јавиле. Однапред платените наемнини се признаваат како одложен приход. Банката нема класифицирано средства во оваа категорија.

2.22 Известување според сегменти

Деловниот сегмент претставува група средства или активности кои се ангажирани во обезбедувањето производи или услуги кои се предмет на ризици и надомести кои се разликуваат од оние во останатите деловни сегменти. Географскиот сегмент е ангажиран во обезбедување производи или услуги во одредено економско опкружување кое е предмет на ризици и надомести кои се разликуваат од оние сегменти кои ги извршуваат активностите во други економски опкружувања.

2.23 Потенцијални и преземени обврски

Банката презема обврски во текот на своите деловни активности по основ на кредитни пласмани евидентирани на сметките од вонбилансната евиденција, што првенствено вклучуваат гаранции, акредитиви и неискористени кредитни лимити. Овие финансиски обврски се евидентираат во Билансот на состојба кога ќе можат да се повратат. Резервациите за загуби поради оштетување поврзано со вонбилансните потенцијални и преземени обврски се вклучени во Билансот на состојба како обврска.

2.24 Доверителски активности

Банката повремено делува како доверител и има останати доверителски својства што резултира во чување или пласирање средства во име на физички лица или останати институции. Овие средства не се вклучени во овие финансиски извештаи, поради тоа што тие не се средства на Банката.

2. Сметководствени политики (продолжува)

2.25 Настани по датумот на известување

Оние последователни настани кои даваат дополнителни информации за финансиската состојба на Банката на датумот на известувањето (корективни настани) се рефлектирани во финансиските извештаи. Оние настани по датумот на известување кои немаат карактер на корективни настани се објавуваат во соодветна белешка доколку истите се материјално значајни.

3. Управување со ризици

Банката воспоставува интегриран систем за управување со сите материјални и нематеријални ризици на кои е изложена и кој е соодветен на природата, големината и сложеноста на финансиските активности коишто ги врши.

Банката во своето работење е изложена на следните видови ризици:

- Кредитен ризик;
- Ликвидносен ризик;
- Валутен ризик;
- Ризик од промена на каматните стапки во портфолиото на банкарските активности;
- Ризик од промена на цените на хартиите од вредност;
- Ризик од концентрација на изложеноста на Банката;
- Оперативен ризик;
- Стратегиски ризик;
- Правен ризик;
- Репутациски ризик.

Врз основа на Стратегијата за преземање и управување со ризици, Банката воспоставува посебни политики и процедури за преземање и управување со сите ризици на кои е изложена во своето работење.

Политиките за преземање и управување со ризиците содржат:

- Оцена на капацитетот на Банката за преземање одделни ризици, како и оцена на нејзиниот профил на ризичност;
- Организациска поставеност на функцијата за управување со ризиците;
- Основни елементи на управувањето со ризиците;
- Прифатливи инструменти за заштита од или намалување на ризиците;
- Внатрешна контрола и основни елементи на процесот за утврдување на интерниот капитал на Банката и
- Оцена на потребната адекватност на капиталот на Банката.

3. Управување со ризици (продолжува)

Исто така, Банката во согласност со политиките за преземање и управување со ризиците воспоставува процедури за преземање, мерење или оцена, следење, контрола или намалување на ризиците кои треба:

- Да овозможат навремено и сеопфатно идентификување на ризиците (мапирање на ризиците) со кои се соочува Банката;
- Да се засноваат врз квантитативни и/или квалитативни оценки за мерливите и немерливите ризици;
- Да вклучуваат правила, начини и постапки за намалување, диверзификација, трансфер и избегнување на ризиците, кои се идентификувани, мерени и оценети од страна на Банката;
- Да се дефинираат фреквенцијата и методите за следење на ризиците.

Банката воспоставува организациска структура, со јаснодефинирани надлежности и одговорности при преземањето и управувањето со ризиците, која одговара на големината, видот и сложеноста на Банката и на финансиските активности кои ги врши.

Управувањето со ризиците во Банката се остварува на сите хиерархиски нивоа во организациската структура. Имено, на стратешко ниво управувањето е во надлежност на Надзорниот одбор на Банката, кој ги усвојува политиките за управување со ризиците и ги дефинира стратешките определби и преференции на Банката за изложување на секој одделен тип на ризик. Надзорниот одбор преку усвојување на политиките ги дефинира генералните насоки и целите при управување со ризиците, прифатливото ниво на ризик, лимитите кои спречуваат ризик од концентрација, организациската поставеност во процесот на управување со ризиците, поделба на надлежностите, прифатливи инструменти за намалување на ризикот, поставеноста на информативниот систем и системот за внатрешна контрола и ревизија.

Врз основа на усвоените политики, Управниот одбор донесува процедури и методологии за управување со ризиците на Банката во кои подетално се разработени процесите и активностите за управување со ризиците и кои овозможуваат јасна поделба на надлежностите меѓу организациските делови кои се носители и кои преземаат ризици и организациските делови кои се надлежни за управување со истите.

Одборот за управување со ризици редовно го следи и го оценува системот за управување со ризиците, ги разгледува извештаите за управување со одделните ризици, воспоставува лимити за изложеност на ризици и го следи нивното остварување, како и други активности во согласност со законските одредби кои се во доменот на стратешко управување со ризиците.

Имплементацијата на политиките и процедурите се остварува на макрониво, преку централизирано управување со ризиците од страна на Дирекцијата за управување со ризици која работи во рамките на Секторот за стратешко банкарство, од една страна, како и на микрониво, преку нивно почитување од страна на вработените во Секторот за комерцијално банкарство, односно лицата кои преку своите работни активности ја изложуваат Банката на ризик, од друга страна.

3. Управување со ризици (продолжува)

Банката во рамките на системот за управување со ризиците спроведува стрес-тест анализи за да го утврди влијанието на одделните ризици, но и на нивното меѓусебно влијание врз нејзината профитабилност и солвентност - коефициентот за адекватност на капиталот, кои, пак, претставуваат основа за антиципирање на настаните кои можат да имаат неповолно влијание врз идното работење.

3.1 Кредитен ризик

Кредитниот ризик е ризик од финансиска загуба на Банката доколку клиентот или договорната странка од финансиски инструмент не успее да ги исполни своите договорни обврски и главно произлегува од дадените кредити и побарувања на клиенти и други банки, издадени гаранции и акредитиви и вложувања во хартии од вредност. Со цел управување со ризик, Банката ги зема предвид и ги разгледува збирно сите елементи од изложеноста на кредитен ризик.

Банката дефинира прифатливи кредитни изложености, со што се очекува:

- Дисперзија на кредитниот ризик;
- Зголемување на обемот на кредитното портфолио;
- Подобрување на квалитетот на портфолиото;
- Зголемување на профитабилноста на Банката.

Управувањето и контролата со кредитниот ризик се централизирани во Дирекцијата за управување со ризици, којшто, пак, редовно ги известува Одборот за управување со ризици и Управниот одбор, а преку нив Надзорниот одбор и Одборот за ревизија.

Банката ги структурира нивоата на преземениот кредитен ризик по пат на одредување лимити на прифатлив ризик во врска со еден позајмувач, или група позајмувачи, и на географски и индустриски сегменти.

Изложеноста на кредитен ризик, исто така, се управува преку редовна анализа на способноста на позајмувачите да ги исполнат своите обврски по основ на каматата и главнината, како и преку измена на овие кредитни лимити доколку е тоа можно.

Обезбедувањето претставува еден од најтрадиционалните и најчести начини за намалување на кредитниот ризик. Основните видови обезбедување за кредитите и побарувањата се следните:

- Хипотеки над станбен имот и деловен простор;
- Залог врз деловни средства како што се: опрема, залихи и побарувања;
- Залог врз финансиски инструменти како што се акции;
- Паричен депозит;
- Меница.

Банката, доколку оцени, а со цел намалување на кредитниот ризик, може да побара дополнително обезбедување од своите комитенти.

3. Управување со ризици (продолжува)

3.1 Кредитен ризик (продолжува)

Политики и процедури

Банката врши класификација на изложеноста на кредитен ризик и пресметка на исправка на вредност и посебна резерва на поединечна и на групна основа. Класификација и пресметка на исправка на вредност и посебна резерва на групна основа се врши за побарувањата од физички лица кои припаѓаат во портфолијата на кредити (портфолио од дозволени пречекорувања на трансакциски сметки и портфолио од кредитни картички).

Стапката на очекувана загуба за побарувањата кои се дел од портфолијата на кредити се пресметува за секое портфолио одделно, и тоа како производ на веројатноста за ненаплата и стапката на загуба поради ненаплата. Веројатноста за ненаплата претставува веројатност изложеностите од портфолиото на кредити да добијат нефункционален статус во период од дванаесет месеци и се утврдува како повеќегодишен просек на годишни стапки на ненаплата. Стапката на загуба поради ненаплата ја претставува просечната загуба којашто ја остварила Банката за нефункционални и отпишани побарувања со слични карактеристики како портфолиото на кое се однесува, во период од најмногу три години.

За побарувањата кои не се дел од портфолиото на кредити се врши класификација и пресметка на исправка на вредност и посебна резерва (на поединечна основа) преку утврдување сегашна вредност на идните парични текови кои ќе настанат врз основа на тие побарувања.

Износот на исправката на вредност за активните билансни побарувања на поединечна основа се утврдува како разлика помеѓу сметководствената вредност на билансните побарувања и сегашната вредност на идните очекувани парочни приливи врз основа на тие побарувања. Сегашната вредност на активните билансни побарувања се добива со дисконтирање на очекуваните идни парични текови по тие побарувања со употреба на ефективна каматна стапка утврдена врз основа на договорот.

Банката врши исправка на вредноста, односно издвојува посебна резерва, во рамките на следните граници:

- Од 0% до 5% од изложеноста на кредитен ризик класифицирана во категоријата на ризик „А“.
- Над 5% до 20% од изложеноста на кредитен ризик класифицирана во категоријата на ризик „Б“.
- Над 20% до 45% од изложеноста на кредитен ризик класифицирана во категоријата на ризик „В“.
- Над 45% до 70% од изложеноста на кредитен ризик класифицирана во категоријата на ризик „Г“.
- Над 70% до 100% од изложеноста на кредитен ризик класифицирана во категоријата на ризик „Д“.

ТТК БАНКА АД - Скопје
БЕЛЕШКИ КОН ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ

3.1. Кредитен ризик (продолжува)

А Анализа на вкупната изложеност на кредитен ризик

	Кредити на и побарувања од банки		Кредити на и побарувања од други комитенти		Вложувања во финансиски средства расположливи за продажба		Вложувања во финансиски средства кои се чуваат до доспевање		Парични средства и парични еквиваленти		Побарувања за провизии и надомести		Останати побарувања		Вонбилансни изложености		Вкупно	
	тековна година 2017	претходна година 2016	тековна година 2017	претходна година 2016	тековна година 2017	претходна година 2016	тековна година 2017	претходна година 2016	тековна година 2017	претходна година 2016	тековна година 2017	претходна година 2016	тековна година 2017	претходна година 2016	тековна година 2017	претходна година 2016	тековна година 2017	претходна година 2016
<i>во илјади денари</i>																		
Сметководствена вредност на изложености за кои е издвоена исправка на вредноста/посебна резерва																		
Сметководствена вредност на поединечно значајни изложености, пред исправката на вредноста и посебната резерва на поединечна основа																		
категиорија на ризик А	100.013	90.003	3.807.864	3.000.593	102.594	100.330	-	-	395.256	526.654	1.045	1.467	13.678	7.891	70.358	52.383	4.490.809	3.779.321
категиорија на ризик Б	-	-	207.079	264.082	-	-	-	-	-	-	250	600	222	8	1.016	5.319	208.567	270.009
категиорија на ризик В	-	-	120.304	136.846	-	-	-	-	-	-	388	703	202	2.370	1.186	647	122.080	140.566
категиорија на ризик Г	-	-	9.967	38.248	-	-	-	-	-	-	297	908	1.070	395	1.485	-	12.819	39.550
категиорија на ризик Д	-	-	57.536	73.070	-	-	-	-	-	-	6.787	11.898	19.259	24.158	-	-	83.582	109.125
	100.013	90.003	4.202.750	3.512.839	102.594	100.330	-	-	395.256	526.654	8.767	15.575	34.431	34.822	74.045	58.349	4.917.858	4.338.572
(Исправка на вредноста и посебна резерва на поединечна основа)	100	90	115.161	148.996	1.026	1.003	-	-	395	529	7.183	12.652	19.891	25.242	1.898	1.184	145.654	189.696
Сметководствена вредност на поединечно значајни изложености, намалена за исправката на вредноста и посебната резерва на поединечна основа	99.913	89.912	4.087.589	3.363.843	101.569	99.327	-	-	394.861	526.125	1.584	2.924	14.540	9.580	72.147	57.166	4.772.204	4.148.876
Сметководствена вредност на изложености кои се оценуваат на групна основа, пред исправката на вредноста и посебната резерва на групна основа	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

3.1. Кредитен ризик (продолжува)

A Анализа на вкупната изложеност на кредитен ризик

	Кредити на и побарувања од банки		Кредити на и побарувања од други комитенти		Вложувања во финансиски средства расположливи за продажба		Вложувања во финансиски средства кои се чуваат до доспевање		Парични средства и парични еквиваленти		Побарувања за провизии и надомести		Останати побарувања		Вонбилансни изложености		Вкупно		
	тековна година 2017	претходна година 2016	тековна година 2017	претходна година 2016	тековна година 2017	претходна година 2016	тековна година 2017	претходна година 2016	тековна година 2017	претходна година 2016	тековна година 2017	претходна година 2016	тековна година 2017	претходна година 2016	тековна година 2017	претходна година 2016	тековна година 2017	претходна година 2016	
<i>во илјади денари</i>																			
поединечно незначајни изложености (портфолио на мали кредити)	-	-	197.634	201.105	-	-	-	-	-	-	553	616	-	-	123.075	122.296	321.262	324.017	
поединечно значајни изложености кои не се оштетени на поединечна основа	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
	-	-	197.634	201.105	-	-	-	-	-	-	553	616	-	-	123.075	122.296	321.262	324.017	
(Исправка на вредноста и посебна резерва на групна основа)	-	-	4.389	4.553	-	-	-	-	-	-	13	15	-	-	2.794	2.837	7.197	7.404	
Сметководствена вредност на изложености кои се оценуваат на групна основа, намалена за исправката на вредноста и посебната резерва на групна основа	-	-	193.244	196.552	-	-	-	-	-	-	540	602	-	-	120.281	119.460	314.065	316.613	
II. Сметководствена вредност на изложености за кои не е издвоена исправка на вредноста/посебна резерва достасани побарувања	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Старосна структура на достасани побарувања за кои нема издвоено исправка на вредноста до 30 дена	-	-	133	32	-	-	-	-	-	-	42	100	-	-	-	-	175	132	
Сметководствена вредност на достасани побарувања за кои нема издвоено исправка на вредноста	-	-	133	32	-	-	-	-	-	-	42	100	-	-	-	-	175	132	

3.1. Кредитен ризик (продолжува)

А Анализа на вкупната изложеност на кредитен ризик

	Кредити на и побарувања од банки		Кредити на и побарувања од други комитенти		Вложувања во финансиски средства расположливи за продажба		Вложувања во финансиски средства кои се чуваат до доспевање		Парични средства и парични еквиваленти		Побарувања за провизии и надомести		Останати побарувања		Вонбилансни изложености		Вкупно		
	тековна година 2017	претходна година 2016	тековна година 2017	претходна година 2016	тековна година 2017	претходна година 2016	тековна година 2017	претходна година 2016	тековна година 2017	претходна година 2016	тековна година 2017	претходна година 2016	тековна година 2017	претходна година 2016	тековна година 2017	претходна година 2016	тековна година 2017	претходна година 2016	
<i>во илјади денари</i>																			
недостасани побарувања	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
реструктурирани побарувања	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
останати побарувања	-	-	64.139	58.229	1.174.174	1.294.492	-	-	605.832	710.531	-	-	-	-	242.560	241.833	2.086.704	2.305.085	
<i>Сметководствена вредност на недостасани побарувања за кои нема издвоено исправка на вредноста/поседна резерва</i>	-	-	64.139	58.229	1.174.174	1.294.492	-	-	605.832	710.531	-	-	-	-	242.560	241.833	2.086.704	2.305.085	
Вкупна сметководствена вредност на побарувања со кредитен ризик пред исправката на вредноста и посебната резерва	100.013	90.003	4.464.656	3.772.202	1.276.768	1.394.822	-	-	1.001.088	1.237.185	9.362	16.292	34.431	34.822	439.680	422.479	7.325.998	6.967.805	
(Вкупна исправка на вредноста и посебна резерва)	100	90	119.550	153.549	1.026	1.003	-	-	395	529	7.197	12.666	19.891	25.242	4.692	4.020	152.851	197.100	
Вкупна сметководствена вредност на побарувања со кредитен ризик намалена за исправката на вредноста и посебната резерва	99.913	89.912	4.345.105	3.618.654	1.275.742	1.393.819	-	-	1.000.692	1.236.656	2.165	3.625	14.540	9.580	434.988	418.458	7.173.147	6.770.704	

3.1 Кредитен ризик

Б. Вредност на обезбедувањето (објективна вредност) земена за заштита на кредитниот ризик

	Кредити на и побарувања од банки		Кредити на и побарувања од други комитенти		Вложувања во финансиски средства расположливи за продажба		Вложувања во финансиски средства кои се чуваат до доспевање		Парични средства и парични еквиваленти		Останати побарувања		Вонбилансни изложености		Вкупно	
	тековна година 2017	претходна година 2016	тековна година 2017	претходна година 2016	тековна година 2017	претходна година 2016	тековна година 2017	претходна година 2016	тековна година 2017	претходна година 2016	тековна година 2017	претходна година 2016	тековна година 2017	претходна година 2016	тековна година 2017	претходна година 2016
<i>во илјади денари</i>																
<i>Вредност на обезбедувањето на кредитната изложеност којашто се оценува за оштетување на поединечна основа</i>																
Првокласни инструменти за обезбедување																
парични депозити (во депо и/или ограничени на сметки во Банката)	-	-	117.510	106.076	-	-	-	-	-	-	360	199	16.072	11.960	133.943	118.235
државни хартии од вредност	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
државни безусловни гаранции	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
банкарски гаранции	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Гаранции од друштва за осигурување и полиси за осигурување	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Корпоративни гаранции (освен банкарски и од друштва за осигурување)	-	-	2.422.426	1.977.676	-	-	-	-	-	-	37.297	46.612	74.960	102.546	2.534.683	2.126.833
Гаранции од физички лица	-	-	7.583.413	7.046.945	-	-	-	-	-	-	3.005	29.638	496.081	421.285	8.082.499	7.497.868
Залог на недвижен имот	-	-	2.943.942	2.653.467	-	-	-	-	-	-	1.301	4.429	68.970	48.064	3.014.213	2.705.960
имот за сопствена употреба (станови, куќи)	-	-	4.639.471	4.393.478	-	-	-	-	-	-	1.705	25.209	427.111	373.221	5.068.287	4.791.908
имот за вршење дејност	-	-	220.066	210.936	-	-	-	-	-	-	8.378	6.375	6.685	7.948	235.129	225.259
Залог на подвижен имот	-	-	44.012	27.371	-	-	-	-	-	-	31	135	1.654	661	45.696	28.167
Останати видови Обезбедување																
Вкупна вредност на обезбедувањето на кредитната изложеност којашто се оценува за оштетување на поединечна основа	-	-	10.387.427	9.369.005	-	-	-	-	-	-	49.071	82.958	595.453	544.399	11.031.951	9.996.363

3.1 Кредитен ризик
Б. Вредност на обезбедувањето (објективна вредност) земена за заштита на кредитниот ризик

	Кредити на и побарувања од банки		Кредити на и побарувања од други комитенти		Вложувања во финансиски средства расположливи за продажба		Вложувања во финансиски средства кои се чуваат до доспевање		Парични средства и парични еквиваленти		Останати побарувања		Вонбилансни изложености		Вкупно	
	тековна година 2017	претходна година 2016	тековна година 2017	претходна година 2016	тековна година 2017	претходна година 2016	тековна година 2017	претходна година 2016	тековна година 2017	претходна година 2016	тековна година 2017	претходна година 2016	тековна година 2017	претходна година 2016	тековна година 2017	претходна година 2016
<i>во илјади денари</i>																
<i>Вредност на обезбедувањето на кредитната изложеност којашто се оценува за оштетување на групна основа</i>																
Првокласни инструменти за обезбедување																
парични депозити (во депо и/или ограничени на сметки во Банката)	-	-	-	22	-	-	-	-	-	-	-	-	66	-	-	88
државни хартии од вредност	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
државни безусловни гаранции	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
банкарски гаранции	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Гаранции од друштва за осигурување и полиси за осигурување	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Корпоративни гаранции (освен банкарски и од друштва за осигурување)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Гаранции од физички лица	-	-	399.243	438.483	-	-	-	-	-	-	2.414	2.590	242.591	245.001	644.248	686.074
Залог на недвижен имот			130	130										130	130	
имот за сопствена употреба (станови, куќи)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
имот за вршење дејност	-	-	130	130	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	130	130
Залог на подвижен имот	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Останати видови обезбедување	-	-	357	741	-	-	-	-	-	-	1	15	358	364	717	1.120
Вкупна вредност на обезбедувањето на кредитната изложеност којашто се оценува за оштетување на групна основа	-	-	399.730	439.377	-	-	-	-	-	-	2.415	2.605	242.949	245.431	645.095	687.412

3.1 Кредитен ризик
В. Концентрација на кредитниот ризик по сектори и дејности

	Кредити на и побарувања од банки		Кредити на и побарувања од други комитенти		Вложувања во финансиски средства расположливи за продажба		Вложувања во финансиски средства кои се чуваат до доспевање		Парични средства и парични еквиваленти		Побарувања за провизии и надомести		Останати побарувања		Вонбилансни изложености		Вкупно	
	тековна година 2017	претходна година 2016	тековна година 2017	претходна година 2016	тековна година 2017	претходна година 2016	тековна година 2017	претходна година 2016	тековна година 2017	претходна година 2016	тековна година 2017	претходна година 2016	тековна година 2017	претходна година 2016	тековна година 2017	претходна година 2016	тековна година 2017	претходна година 2016
<i>во илјади денари</i>																		
Нерезиденти	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Земјоделство, шумарство и рибарство	-	-	72.768	31.795	-	11.734	-	-	-	-	20	72	-	25	17.881	17.042	90.669	60.670
Рударство и вадење камен	-	-	18.720	14.926	-	-	-	-	-	-	13	16	-	-	953	-	19.685	14.942
Прехрамбена индустрија	-	-	83.360	27.595	-	-	-	-	-	-	28	44	25	-	3.293	1.743	86.707	29.382
Текстилна индустрија и производство на облека и обувки	-	-	40.895	17.040	-	-	-	-	-	-	41	71	-	3	42.368	10.532	83.304	27.645
Хемиска индустрија, производство на градежни материјали, производство и преработка на горива, фармацевтска индустрија	-	-	77.653	107.073	-	-	-	-	-	-	25	101	-	84	2.746	10.055	80.424	117.313
Производство на метали, машини, алати и опрема	-	-	27.591	26.878	21.357	21.357	-	-	-	-	61	64	3	-	1.875	1.353	50.887	49.651
Останата преработувачка индустрија	-	-	83.154	173.226	-	-	-	-	-	-	23	29	3	-	2.469	1.373	85.649	174.627
Снабдување со електрична енергија, гас, пареа и климатизација	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	54	48	-	-	-	-	54	. 48
Снабдување со вода, отстранување отпадни води, управување со отпад и дејности за санација на околината	-	-	16.407	609	-	-	-	-	-	-	2	6	-	-	212	485	16.621	1.099

3.1 Кредитен ризик
В. Концентрација на кредитниот ризик по сектори и дејности

	Кредити на и побарувања од банки		Кредити на и побарувања од други комитенти		Вложувања во финансиски средства расположливи за продажба		Вложувања во финансиски средства кои се чуваат до доспевање		Парични средства и парични еквиваленти		Побарувања за провизии и надомести		Останати побарувања		Вонбилансни изложености		Вкупно		
	тековна година 2017	претходна година 2016	тековна година 2017	претходна година 2016	тековна година 2017	претходна година 2016	тековна година 2017	претходна година 2016	тековна година 2017	претходна година 2016	тековна година 2017	претходна година 2016	тековна година 2017	претходна година 2016	тековна година 2017	претходна година 2016	тековна година 2017	претходна година 2016	
<i>во илјади денари</i>																			
Градежништво	-	-	452.648	419.816	-	-	-	-	-	-	249	460	473	533	28.028	32.109	481.398	452.918	
Трговија на големо и трговија на мало; поправка на моторни во	-	-	788.709	606.915	-	-	-	-	-	-	402	583	310	48	51.935	51.263	841.355	658.809	
Транспорт и складирање	-	-	136.232	112.302	-	-	-	-	-	-	90	374	36	103	138.151	138.124	274.509	250.903	
Објекти за сместување и сервисни дејности со храна	-	-	123.622	100.098	-	-	-	-	-	-	44	92	-	-	6.811	2.338	130.477	102.527	
Информации и комуникации	-	-	1.689	294	-	-	-	-	-	-	11	7	-	-	1.416	2.605	3.116	2.905	
Финансиски дејности и дејности на осигурување	99.913	89.912	72	131	80.211	77.969	-	-	1.000.692	1.236.656	47	63	3.769	2.038	-	-	1.184.706	1.406.769	
Дејности во врска со недвижен имот	-	-	14.005	21.290	-	-	-	-	-	-	2	2	-	-	-	-	14.007	21.292	
Стручни, научни и технички дејности	-	-	73.496	15.393	-	-	-	-	-	-	24	58	31	17	2.831	2.503	76.382	17.971	
Административни и помошни услужни дејности	-	-	15.167	17.980	-	-	-	-	-	-	21	15	193	141	4.951	3.640	20.333	21.776	
Јавна управа и одбрана; задолжително социјално осигурување	-	-	(5)	(2)	1.174.174	1.282.758	-	-	-	-	17	4	-	-	-	-	1.174.186	1.282.760	
Образование	-	-	4.430	5.584	-	-	-	-	-	-	2	3	-	-	-	-	4.432	5.587	
Дејности на здравствена и социјална заштита	-	-	83.292	95.958	-	-	-	-	-	-	15	372	9.549	74	1.617	865	94.472	97.269	
Уметност, забава и рекреација	-	-	117	648	-	-	-	-	-	-	15	6	-	-	3	18.754	135	19.408	
Други услужни дејности	-	-	10.219	10.373	-	-	-	-	-	-	18	8	-	-	23	68	10.260	10.449	
Дејности на домаќинствата како работодавци; дејности на домаќинствата кои произведуваат разновидна стока	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Дејности на екстериторијални организации и тела	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Физички лица	-	-	2.189.478	1.782.443	-	-	-	-	-	-	859	1.047	147	6.509	124.908	121.276	2.315.393	1.911.275	
Трговци поединци и физички лица кои не се сметаат за трговци	-	-	31.386	30.292	-	-	-	-	-	-	80	81	3	4	2.518	2.333	33.988	32.709	
Вкупно	99.913	89.912	4.345.105	3.618.654	1.275.742	1.393.819	-	-	1.000.692	1.236.656	2.165	3.625	14.540	9.580	434.988	418.458	7.173.147	6.770.704	

3.1 Кредитен ризик
Г. Концентрација на кредитниот ризик по географска локација

во илјади денари

Географска локација	Кредити на и побарувања од банки		Кредити на и побарувања од други комитенти		Вложувања во финансиски средства расположливи за продажба		Вложувања во финансиски средства кои се чуваат до доспевање		Парични средства и парични еквиваленти		Побарувања за провизии и надомести		Останати побарувања		Вонбилансни изложености		Вкупно	
	тековна година 2017	претходна година 2016	тековна година 2017	претходна година 2016	тековна година 2017	претходна година 2016	тековна година 2017	претходна година 2016	тековна година 2017	претходна година 2016	тековна година 2017	претходна година 2016	тековна година 2017	претходна година 2016	тековна година 2017	претходна година 2016	тековна година 2017	претходна година 2016
Република Македонија	99.913	89.912	4.345.105	3.618.654	1.275.742	1.393.819	-	-	757.362	854.352	2.165	3.625	14.540	9.580	434.988	418.458	6.929.817	6.388.400
Земји-членки на Европската Унија	-	-	-	-	-	-	-	-	243.330	382.304	-	-	-	-	-	-	243.330	382.304
Европа (останато)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Земји-членки на ОЕЦД (без европските земји-членки на ОЕЦД)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Останато (наведете ја поединечно изложеноста која претставува повеќе од 10% од вкупната кредитна изложеност)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Вкупно	99.913	89.912	4.345.105	3.618.654	1.275.742	1.393.819	-	-	1.000.692	1.236.656	2.165	3.625	14.540	9.580	434.988	418.458	7.173.147	6.770.704

3.2 Ризик на ликвидност

Банката е изложена на ризик на ликвидност во случаите кога не може да обезбеди доволно средства за измирување на своите краткорочни обврски во моментот на нивно достасување или е принудена потребните средства да ги обезбеди со многу повисоки трошоци.

Банката е изложена на дневни повлекувања средства од своите расположливи готовински ресурси на тековните сметки, достасаните депозити, по основ на одобрени кредити, како и останати повлекувања.

Управување со ризик на ликвидност

Под управување со ликвидносен ризик се подразбира управување со активата и пасивата на начин што ќе овозможи навремено и редовно плаќање на обврските, во нормални или во вонредни услови на работење на Банката.

Банката има воспоставено Политика за управување со ликвидносен ризик, која е усвоена од страна на Надзорниот одбор на Банката и истата редовно се ревидира. Во политиката е дефиниран начинот на управување со ликвидноста на Банката преку утврдување на основните цели, основните компоненти на системот за управување со ликвидносен ризик (организациска структура, постапки и процедури за внатрешна контрола и ревизија, информативен систем, стрес-тестирање и план за управување со ликвидносниот ризик во вонредни услови), основните елементи на процесот на одржување на соодветно ниво на ликвидност.

Банката има воспоставено процедури за управување со ликвидноста, кои се донесени од страна на Управниот одбор на Банката и истите редовно се ревидираат.

Планирање и следење на приливите и одливите на паричните средства, воспоставување и одржување соодветна рочна структура, следење на изворите на средства и нивна концентрација, стапки на ликвидност, интерни ликвидносни показатели, исполнување на законската обврска за задолжителна резерва во денари и девизи, анализа на денарска и девизна оперативна ликвидност, стрес-тестирање и друго се методи кои се користат за управување со ликвидносниот ризик. Извештаите за ликвидност на редовна основа се доставуваат до Одборот за управување со ризици и до НБРМ на месечна основа.

Следните табели ги анализираат средствата и обврските на Банката, групирани според нивната достасаност врз основа на преостанатиот период од датумот на известување до договорниот датум на доспевање на 31 декември 2017 година. Притоа, износите на 31 декември 2017 година се презентирани на бруто-основа, односно не се земаат предвид износите на акумулираната амортизација, исправката на вредноста и издвоената посебна резерва.

3.2. Ризик на ликвидност
Анализа според достасаноста на финансиските средства и обврски (преостаната рочност)

<i>во илјади денари</i>	до 1 месец	од 1 до 3 месеци	од 3 до 12 месеци	од 1 до 2 години	од 2 до 5 години	над 5 години	Вкупно
2017 (тековна година)							
Финансиски средства							
Парични средства и парични еквиваленти	1.450.490	70.822	-	172.204	-	-	1.693.516
Средства за тргување	18.256	-	-	-	-	-	18.256
Кредити на и побарувања од банки	100.013	-	-	-	-	-	100.013
Кредити на и побарувања од други комитенти	123.541	219.293	1.085.717	630.908	1.299.458	1.113.688	4.472.605
Вложувања во хартии од вредност	136.019	160.710	754.830	144.334	90.000	-	1.285.894
Побарувања за данок на добивка (тековен)	-	-	-	-	-	-	-
Останати побарувања	20.529	-	20.703	1.118	-	-	49.350
Вкупно финансиски средства	1.848.848	450.825	1.868.250	948.564	1.389.458	1.113.688	7.619.633
Финансиски обврски							
Депозити на банки	55.393	-	-	-	-	-	55.393
Депозити на други комитенти	3.039.360	536.073	1.497.056	760.316	327.345	-	6.160.150
Издадени должнички хартии од вредност	-	-	-	-	-	-	-
Обврски по кредити	29.788	207	79.731	88.404	130.496	61.183	389.810
Субординирани обврски	-	-	-	-	-	-	-
Обврски за данок на добивка (тековен)	2.944	-	-	-	-	-	2.944
Одложени даночни обврски	-	-	-	-	-	-	-
Останати обврски	69.608	-	-	-	-	-	69.608
Вкупно финансиски обврски	3.197.093	536.280	1.576.786	848.721	457.842	61.183	6.677.905
Вонбилансни ставки							
Вонбилансна актива	-	-	-	-	-	-	-
Вонбилансна пасива	29.765	34.764	227.375	58.245	89.531	-	439.680
Рочна неусогласеност	(1.378.010)	(120.219)	64.089	41.598	842.086	1.052.505	502.048

3.2. Ризик на ликвидност

Анализа според достасаноста на финансиските средства и обврски (преостаната рочност)

<i>во илјади денари</i>	до 1 месец	од 1 до 3 месеци	од 3 до 12 месеци	од 1 до 2 години	од 2 до 5 години	над 5 години	Вкупно
2016 (претходна година)							
Финансиски средства							
Парични средства и парични еквиваленти	1.766.779	-	-	169.102	-	-	1.935.880
Средства за тргување	9.046	-	-	-	-	-	9.046
Кредити на и побарувања од банки	90.003	-	-	-	-	-	90.003
Кредити на и побарувања од други комитенти	109.137	179.529	883.651	595.050	1.096.558	921.985	3.785.909
Вложувања во хартии од вредност	147	262.431	847.490	212.064	90.000	-	1.412.133
Побарувања за данок на добивка (тековен)	-	-	-	-	-	-	-
Останати побарувања	17.107	-	40.113	1.199	-	-	58.418
Вкупно финансиски средства	1.992.218	441.961	1.771.253	977.415	1.186.558	921.985	7.291.390
Финансиски обврски							
Депозити на банки	11	-	-	-	-	-	11
Депозити на други комитенти	2.690.315	627.995	1.776.991	290.170	468.722	-	5.854.193
Издадени должнички хартии од вредност	-	-	-	-	-	-	-
Обврски по кредити	31.423	206	84.467	94.831	159.701	78.845	449.473
Субординирани обврски	-	-	-	-	-	-	-
Обврски за данок на добивка (тековен)	5.939	-	-	-	-	-	5.939
Одложени даночни обврски	-	-	-	-	-	-	-
Останати обврски	56.591	-	-	-	-	-	56.591
Вкупно финансиски обврски	2.784.278	628.201	1.861.458	385.002	628.422	78.845	6.366.206
Вонбилансни ставки							
Вонбилансна актива	-	-	-	-	-	-	-
Вонбилансна пасива	37.379	35.136	178.591	106.698	64.675	-	422.479
Рочна неусогласеност	(829.440)	(221.376)	(268.795)	485.715	493.460	843.139	502.705

3.3 Пазарен ризик

Пазарен ризик е ризикот дека промените во пазарните цени, како што се промена во каматните стапки, промена во цена на капиталот, девизните курсеви и/или пазарните цени на хартиите од вредност, ќе влијаат неповолно врз приходите на Банката или на вредноста на поседуваните финансиски инструменти. Целта на управување со пазарен ризик е да се управува и контролира изложеноста на пазарен ризик во рамки на прифатливи лимити, со оптимизирање на приносот.

3.3.1 Каматен ризик

Банката е изложена на ефектите од флукуацијата на нивоата на пазарните каматни стапки врз нејзината финансиска состојба и парични текови.

Ризик од промена на каматните стапки во портфолиото на банкарските активности преставува ризик од загуба којашто произлегува од неповолните промени на каматните стапки, а коишто влијаат на позициите во портфолиото на банкарските активности на Банката.

Банката има воспоставено Политика за управување со ризик од промена на каматните стапки во портфолиото на банкарски активности, која е усвоена од страна на Надзорниот одбор на Банката и истата редовно се ревидира. Со Политиката за управување со ризикот од промена на каматните стапки се дефинира начинот на поставеноста и/или спроведувањето на следните компоненти: оцена, следење и контрола на ризикот од промена на каматните стапки во портфолиото на банкарски активности, лимити на изложеност на ризик, организациска структура за управување со ризикот од промена на каматните стапки, постапки и процедури за внатрешна контрола и ревизија, информативен систем и стрес-тестирање.

При оцена на изложеноста на ризик од промена на каматните стапки во портфолиото на банкарски активности, Банката ги има предвид сите позиции од портфолиото на банкарските активности коишто се чувствителни на промените на каматните стапки, поради што можат да влијаат врз добивката и сопствените средства на Банката. Банката ја утврдува промената на економската вредност на портфолиото на банкарските активности како резултат на изложеноста на ризикот од промена на каматните стапки, со примена на стандарден каматен шок.

Банката е чувствителна на промените на каматните стапки во портфолиото на банкарските активности бидејќи за најголем дел на каматонските средства и обврски Банката го задржува правото за менување на каматните стапки.

Табелата подолу ги анализира каматонските средства и обврски на Банката, групирани според периодот на промената на каматните стапки на ден 31 декември 2017 и 31 декември 2016 година.

3.3. Пазарен ризик

3.3.1 Анализа на ризикот од промена на каматните стапки на финансиските средства и обврски (без средствата за тргување)

Анализа на усогласеноста на каматните стапки

<i>во илјади денари</i>	до 1 месец	од 1 до 3 месеци	од 3 до 12 месеци	од 1 до 2 години	од 2 до 5 години	над 5 години	Вкупно каматносни средства / обврски
2017 (тековна година)							
Финансиски средства							
Парични средства и парични еквиваленти	664.481	70.752	-	-	-	-	735.232
Кредити на и побарувања од банки	99.900	-	-	-	-	-	99.900
Кредити на и побарувања од други комитенти	113.483	2.062.840	821.601	195.438	443.955	654.290	4.291.607
Вложувања во хартии од вредност	131.729	160.201	746.400	131.740	-	-	1.170.070
Останата неспомната каматочувствителна актива	-	-	-	-	-	-	-
Вкупно каматочувствителни финансиски средства	1.009.593	2.293.793	1.568.001	327.178	443.955	654.290	6.296.809

3.3. **Пазарен ризик**
3.3.1 **Анализа на ризикот од промена на каматните стапки на финансиските средства и обврски (без средствата за тргување)**

Анализа на усогласеноста на каматните стапки

<i>во илјади денари</i>	до 1 месец	од 1 до 3 месеци	од 3 до 12 месеци	од 1 до 2 години	од 2 до 5 години	над 5 години	Вкупно каматоносни средства / обврски
Финансиски обврски							
Депозити на банки	55.342	-	-	-	-	-	55.342
Депозити на други комитенти	405.011	1.759.002	1.032.204	171.116	158.433	-	3.525.766
Обврски по кредити	28.769	105.687	57.233	57.528	100.800	38.774	388.791
Останати неспомнати каматочувствителни обврски	-	-	-	-	-	-	-
Вкупно каматочувствителни финансиски обврски	489.122	1.864.690	1.089.436	228.644	259.233	38.774	3.969.899
Нето-билансна позиција	520.471	429.103	478.565	98.534	184.721	615.517	2.326.910
Вонбилансни каматочувствителни активни позиции	-	-	-	-	-	-	-
Вонбилансни каматочувствителни пасивни позиции	-	-	-	-	-	-	-
Нето-вонбилансна позиција	-	-	-	-	-	-	-
Вкупна нето-позиција	520.471	429.103	478.565	98.534	184.721	615.517	2.326.910

3.3. **Пазарен ризик**

3.3.1 **Анализа на ризикот од промена на каматните стапки на финансиските средства и обврски (без средствата за тргување)**

Анализа на усогласеноста на каматните стапки

<i>во илјади денари</i>	до 1 месец	од 1 до 3 месеци	од 3 до 12 месеци	од 1 до 2 години	од 2 до 5 години	над 5 години	Вкупно каматносно средства / обврски
2016 (претходна година)							
Финансиски средства							
Парични средства и парични еквиваленти	737.025	-	-	-	-	-	737.025
Кредити на и побарувања од банки	89.910	-	-	-	-	-	89.910
Кредити на и побарувања од други комитенти	100.513	2.229.344	212.512	167.434	349.952	495.775	3.555.530
Вложувања во хартии од вредност	147	258.827	830.500	100.000	90.000	-	1.279.474
Останата неспомната каматочувствителна актива	-	-	-	-	-	-	-
Вкупно каматочувствителни финансиски средства	927.595	2.488.170	1.043.013	267.434	439.952	495.775	5.661.939

3.3. Пазарен ризик

3.3.1 Анализа на ризикот од промена на каматните стапки на финансиските средства и обврски (без средствата за тргување)

Анализа на усогласеноста на каматните стапки

<i>во илјади денари</i>	до 1 месец	од 1 до 3 месеци	од 3 до 12 месеци	од 1 до 2 години	од 2 до 5 години	над 5 години	Вкупно каматonoсни средства / обврски
Финансиски обврски							
Депозити на банки	9	-	-	-	-	-	9
Депозити на други комитенти	2.686.329	2.733.700	430.171	-	-	-	5.850.200
Обврски по кредити	30.268	206	133.635	81.282	139.846	63.081	448.318
Останати неспомнати каматочувствителни обврски	-	-	-	-	-	-	-
Вкупно каматочувствителни финансиски обврски	2.716.605	2.733.906	563.806	81.282	139.846	63.081	6.298.526
Нето-билансна позиција	(1.789.010)	(245.735)	479.207	186.151	300.106	432.694	(636.587)
Вонбилансни каматочувствителни активни позиции	-	-	-	-	-	-	-
Вонбилансни каматочувствителни пасивни позиции	-	-	-	-	-	-	-
Нето-вонбилансна позиција	-	-	-	-	-	-	-
Вкупна нето-позиција	(1.789.010)	(245.735)	479.207	186.151	300.106	432.694	(636.587)

3.3. Пазарен ризик (продолжува)

3.3.2 Валутен ризик

Валутниот ризик е ризик од загуба поради промена на меѓувалутарните курсеви и/или промена на вредноста на денарот во однос на вредноста на другите странски валути.

Банката има воспоставено Политика за управување со валутниот ризик, која е усвоена од страна на Надзорниот одбор на Банката и истата редовно се ревидира. Во политиката се дефинирани елементите за ефективен процес на управување со валутниот ризик (организациска структура, информативен систем и сл.), како и идентификација и мерење на валутниот ризик, изворите на валутен ризик, показатели на изложеност, лимити на изложеност, механизми на контрола и следење на валутниот ризик.

Табелите дадени подолу ја претставуваат отворената девизна позиција на монетарните средства и обврски на Банката по одделни валути на 31 декември 2017 и 2016 година.

3.3. Пазарен ризик (продолжува)
3.3.2 Валутен ризик

<i>во илјади денари</i>	МКД	ЕУР	УСД	ЦХФ	ГБП	Други валути	Вкупно
2017 (тековна година)							
Монетарни средства							
Парични средства и парични еквиваленти	1.096.573	329.763	156.721	51.013	3.821	54.803	1.692.694
Средства за тргување	18.256	-	-	-	-	-	18.256
Кредити на и побарувања од банки	99.913	-	-	-	-	-	99.913
Кредити на и побарувања од други комитенти	2.593.196	1.751.909	-	-	-	-	4.345.105
Вложувања во хартии од вредност	1.275.743	-	-	-	-	-	1.275.743
Побарувања за данок на добивка (тековен)	-	-	-	-	-	-	-
Останати побарувања	19.248	1.930	1.084	-	-	-	22.262
Вкупно монетарни средства	5.102.929	2.083.602	157.805	51.013	3.821	54.803	7.453.972
Монетарни обврски							
Депозити на банки	9	55.382	2	-	-	-	55.393
Депозити на други комитенти	4.377.142	1.520.449	154.358	50.236	4.202	53.763	6.160.150
Обврски по кредити	4.327	385.483	-	-	-	-	389.810
Субординирани обврски	-	-	-	-	-	-	-
Обврски за данок на добивка (тековен)	2.944	-	-	-	-	-	2.944
Одложени даночни обврски	-	-	-	-	-	-	-
Останати обврски	52.505	14.586	2.579	631	-	7	70.308
Вкупно монетарни обврски	4.436.927	1.975.900	156.939	50.867	4.202	53.770	6.678.605
Нето-позиција	666.002	107.702	866	146	(381)	1.033	775.367

3.3. Пазарен ризик (продолжува)
3.3.2 Валутен ризик

<i>во илјади денари</i>	МКД	ЕУР	УСД	ЦХФ	ГБП	Други валути	Вкупно
2016 (претходна година)							
Монетарни средства							
Парични средства и парични еквиваленти	1.201.420	459.237	162.005	47.089	2.607	62.514	1.934.872
Средства за тргување	9.046	-	-	-	-	-	9.046
Кредити на и побарувања од банки	89.912	-	-	-	-	-	89.912
Кредити на и побарувања од други комитенти	1.933.234	1.685.420	-	-	-	-	3.618.654
Вложувања во хартии од вредност	1.383.975	9.844	-	-	-	-	1.393.819
Побарувања за данок на добивка (тековен)	-	-	-	-	-	-	-
Останати побарувања	18.257	1.707	546	-	-	-	20.510
Вкупно монетарни средства	4.635.844	2.156.208	162.551	47.089	2.607	62.514	7.066.813
Монетарни обврски							
Депозити на банки	9	-	2	-	-	-	11
Депозити на други комитенти	4.089.739	1.493.802	159.852	46.659	2.718	61.423	5.854.193
Обврски по кредити	4.327	445.146	-	-	-	-	449.473
Субординирани обврски	-	-	-	-	-	-	-
Обврски за данок на добивка (тековен)	5.939	-	-	-	-	-	5.939
Одложени даночни обврски	-	-	-	-	-	-	-
Останати обврски	43.232	10.861	1.993	417	-	88	56.591
Вкупно монетарни обврски	4.143.245	1.949.809	161.847	47.076	2.718	61.511	6.366.206
Нето-позиција	492.599	206.399	704	13	(111)	1.003	700.607

Следната табела ја прикажува сензитивноста на Банката на денарот во однос на странските валути, при промена на курсот на истите за 1% или 5%. Позитивниот износ значи зголемување на добивката и останатиот капитал, а негативниот значи намалување на истите во случај на зголемување или намалување на вредноста на денарот во однос на странските валути.

	Промена во 2017	Промена во 2016	Добивка (загуба) 2017	Добивка (загуба) 2016
ЕУР	1%	1%	1.077	2.064
УСД	5%	5%	43	35
други	1%	1%	8	9

3.4 Управување со капиталот

Банката ја утврдува стапката на адекватност на капиталот во согласност со Одлуката за методологијата за утврдување на адекватноста на капиталот и Упатството за спроведување на методологијата за утврдување на адекватност на капиталот донесени од страна на Народна банка на Република Македонија.

Банката има подготвено Процес за утврдување на интерниот капитал потребен за покривање на ризиците и преку негова примена води сметка секогаш да одржува доволно ниво на капитал за покривање на преземените ризици, односно да одржува стапка на адекватност на капиталот од минимум 15%.

Во согласност со стандардизираниот пристап за кредитен ризик, Банката билансните и вонбилансните побарувања ги распределува во тринаесет категории на изложеност, а потоа применува соодветен пондер на ризичност во зависност од степенот на кредитен квалитет на должникот или побарувањето. Степенот на кредитен квалитет, којшто служи како основа за користење соодветен пондер на ризичност, се утврдува врз основа на кредитниот рејтинг на должникот или побарувањето, утврден од страна на призната надворешна институција за процена на кредитниот ризик. Производот помеѓу износот на побарувањето распределено во соодветната категорија на изложеност (нето од исправката на вредност, односно посебната резерва, премијата или дисконтот и ефектите од промена на објективната вредност) и соодветниот пондер на ризичност, ја дава пондерираната вредност на побарувањето којашто се вклучува во утврдувањето на активата пондерирана според кредитниот ризик.

Потребниот капитал за покривање на кредитниот ризик се пресметува откако на вкупната актива пондерирана според кредитен ризик ќе се примени законски утврдениот минимум на стапката за адекватност на капиталот од 8%.

Банката во секој момент одржува доволно капитал за покривање на валутниот ризик, односно најмалку 8% од агрегатната девизна позиција на Банката и нејзината нето-позиција во злато.

Банката пресметува капитал потребен за покривање оперативен ризик со примена на пристапот на базичен индикатор.

Сопствените средства на Банката за годините што завршуваат на 31 декември 2017 и 2016 година во согласност со законската регулатива на Народна банка на Република Македонија изнесуваат илјади 962.776 денари и 987.660 илјади денари, додека коефициентот на адекватност на капиталот изнесува 16,71% (2016: 18,97%).

4 Известување според сегментите

Известувањето според сегментите се врши по оперативните сегменти на Банката, пропишани со регулативата на Народната банка на Република Македонија.

Оперативен сегмент е компонента од активностите на Банката за којашто се исполнети следниве услови:

- извршува активности како резултат на кои се остваруваат приходи и настануваат трошоци;
- Надзорниот одбор на Банката ги разгледува оперативните резултати кај одделниот оперативен сегмент на редовна основа (најмалку полугодишно), со цел да се оценат остварувањата и да се донесе одлука за идните деловни активности на тој сегмент;
- достапни се одделни финансиски информации за сегментот.

Банката обелоденува информации одделно за секој значаен оперативен сегмент. Еден оперативен сегмент се оценува како значаен доколку е исполнет кој било од следниве квантитативни прагови:

- приходот на сегментот (ги вклучува и приходите од трансфери помеѓу сегментите) учествува со 10% или повеќе во вкупните приходи на Банката;
- апсолутниот износ на добивката или загубата на сегментот претставува 10% или повеќе од повисокиот апсолутен износ помеѓу: а) вкупната добивка на сите оперативни сегменти на Банката коишто прикажале добивка, или б) вкупната загуба на сите оперативни сегменти на Банката коишто прикажале загуба;
- средствата на сегментот учествуваат со 10% или повеќе во вкупните средства на Банката.

Банката треба да прикаже информација за концентрацијата на нејзините деловните активности кон одделни значајни клиенти. Значаен клиент е оној од којшто Банката остварува 10% или повеќе од вкупните приходи или вкупните расходи на Банката. Во 2017 година, значаен клиент претставува пензиски фонд преку остварени расходи за камати од орочени депозити во Банката над 10% од вкупните расходи за 2017 година (2016 година: исто).

Банката треба да прикаже анализа на нејзините деловни активности според географските подрачја каде што тие се извршуваат, и тоа за следниве географски подрачја:

- земји членки на Европската Унија;
- други европски земји, надвор од Европската Унија;
- земји надвор од Европа, членки на Организацијата за економска соработка и развој (ОЕЦД);
- други земји.

ТТК БАНКА АД - Скопје
БЕЛЕШКИ КОН ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ

4 Известување според сегментите

A Оперативни сегменти

во илјади денари

2017 (тековна година)

Нето-приходи/(расходи) од камата
 Нето-приходи/(расходи) од
 провизии и надомести

Нето-приходи од тргување

Останати оперативни приходи
 Приходи реализирани помеѓу
 сегментите

Вкупно приходи по сегмент

Исправка на вредноста на
 финансиските средства, на нето-
 основа
 Загуба поради оштетување на
 нефинансиските средства, на нето-
 основа

Амортизација
 Останати расходи

Вкупно расходи по сегмент

Финансиски резултат по сегмент

Данок од добивка
**Добивка/(загуба) за
 финансиската година**

Вкупна актива по сегмент

Неалоцирана актива по сегмент
Вкупна актива

Вкупно обврски по сегмент

Неалоцирани обврски по сегмент
Вкупно обврски

	Оперативни сегменти (наведете ги одделно значајните оперативни сегменти)							Сите останати незначајни оперативни сегменти (држава и непрофитни институции кои им служат на домаќинствата)	Неалоцирано	Вкупно
	Работа со население	Корпоративно банкарство	/	/	/	/	/			
Нето-приходи/(расходи) од камата	123.425	108.109	-	-	-	-	-	33.677	-	265.211
Нето-приходи/(расходи) од провизии и надомести	76.090	49.172	-	-	-	-	-	1.310	-	126.573
Нето-приходи од тргување	-	-	-	-	-	-	-	-	3.114	3.114
Останати оперативни приходи Приходи реализирани помеѓу сегментите	-	7.269	-	-	-	-	-	-	100.701	107.970
Вкупно приходи по сегмент	199.515	164.550	-	-	-	-	-	34.987	103.815	502.868
Исправка на вредноста на финансиските средства, на нето- основа	(9.375)	(47.598)	-	-	-	-	-	360	-	(56.613)
Загуба поради оштетување на нефинансиските средства, на нето- основа	-	-	-	-	-	-	-	-	(23.487)	(23.487)
Амортизација	-	-	-	-	-	-	-	-	(23.011)	(23.011)
Останати расходи	-	-	-	-	-	-	-	-	(308.366)	(308.366)
Вкупно расходи по сегмент	(9.375)	(47.598)	-	-	-	-	-	360	(354.865)	(411.477)
Финансиски резултат по сегмент	190.140	116.952	-	-	-	-	-	35.348	(251.050)	91.391
Данок од добивка										-
Добивка/(загуба) за финансиската година										91.391
Вкупна актива по сегмент	2.226.603	4.050.471	-	-	-	-	-	1.176.898		7.453.972
Неалоцирана актива по сегмент									353.826	353.826
Вкупна актива	2.226.603	4.050.471	-	-	-	-	-	1.176.898	353.826	7.807.798
Вкупно обврски по сегмент	3.854.170	2.659.573	-	-	-	-	-	102.742		6.616.485
Неалоцирани обврски по сегмент									72.252	72.252
Вкупно обврски	3.854.170	2.659.573	-	-	-	-	-	102.742	72.252	6.689.737

ТТК БАНКА АД - Скопје
БЕЛЕШКИ КОН ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ

4 Известување според сегментите

	Оперативни сегменти (наведете ги одделно значајните оперативни сегменти)							Сите останати незначајни оперативни сегменти (држава и непрофитни институции кои им служат на домаќинствата)	Неалоцирано	Вкупно
	Работа со население	Корпоративно банкарство	/	/	/	/	/			
<i>во илјади денари</i>										
2016 (претходна година)										
Нето-приходи/(расходи) од камата	104.665	133.338	-	-	-	-	-	26.193	-	264.196
Нето-приходи/(расходи) од провизии и надомести	82.170	61.697	-	-	-	-	-	1.312	-	145.179
Нето-приходи од тргување	-	-	-	-	-	-	-	-	1.046	1.046
Останати оперативни приходи	-	6.365	-	-	-	-	-	-	139.222	145.587
Приходи реализирани помеѓу сегментите	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Вкупно приходи по сегмент	186.835	201.400	-	-	-	-	-	27.505	140.268	556.007
Исправка на вредноста на финансиските средства, на нето- основа	(19.330)	(72.055)	-	-	-	-	-	375	-	(91.010)
Загуба поради оштетување на нефинансиските средства, на нето- основа	-	-	-	-	-	-	-	-	(52.464)	(52.464)
Амортизација	-	-	-	-	-	-	-	-	(22.285)	(22.285)
Останати расходи	-	-	-	-	-	-	-	-	(308.679)	(308.679)
Вкупно расходи по сегмент	(19.330)	(72.055)	-	-	-	-	-	375	(383.428)	(474.438)
Финансиски резултат по сегмент	167.505	129.346	-	-	-	-	-	27.880	(242.908)	81.570
Данок од добивка										(8.793)
Добивка/(загуба) за финансиската година										72.777
Вкупна актива по сегмент	1.820.731	3.959.003	-	-	-	-	-	1.287.079		7.066.813
Неалоцирана актива по сегмент									423.506	423.506
Вкупна актива	1.821.119	3.959.023	-	-	-	-	-	1.287.079	423.506	7.490.319
Вкупно обврски по сегмент	3.653.541	2.417.492	-	-	-	-	-	242.966		6.313.999
Неалоцирани обврски по сегмент									65.284	65.284
Вкупно обврски	3.653.541	2.417.492	-	-	-	-	-	242.966	65.284	6.379.284

4. Известување според сегментите

Б. Концентрација на вкупните приходи и расходи по значајни клиенти

	Оперативни сегменти (наведете ги одделно значајните оперативни сегменти)								Сите останати незначајни оперативни сегменти (држава и непрофитни институции кои им служат на домаќинствата)	Неалоцирано	Вкупно по значаен клиент
	Работа со население	Корпоративно банкарство	/	/	/	/	/	/			
<i>во илјади денари</i>											
2017 (тековна година)											
(Банката одделно треба да го прикаже вкупниот приход и вкупниот расход остварен од значаен клиент)											
Клиент 1											
приходи	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
(расходи)	-	(14.986)	-	-	-	-	-	-	-	-	(14.986)
Клиент 2											
приходи	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
(расходи)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Вкупно по сегмент	-	(14.986)	-	-	-	-	-	-	-	-	(14.986)
2016 (претходна година)											
(Банката одделно треба да го прикаже вкупниот приход и вкупниот расход остварен од значаен клиент)											
Клиент 1											
Приходи	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
(расходи)	-	(8.550)	-	-	-	-	-	-	-	-	(8.550)
Клиент 2											
Приходи	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
(расходи)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Вкупно по сегмент	-	(8.550)	-	-	-	-	-	-	-	-	(8.550)

4 Известување според сегментите

Б Географски подрачја

	Република Македонија	Земји-членки на Европската Унија	Европа (останато)	Земји-членки на ОЕЦД (без европските земји-членки на ОЕЦД)	Останато (наведете ги одделно значајните географски сегменти)		Сите останати незначајни географски сегменти	Неалоцирано	Вкупно
<i>во илјади денари</i>									
2017 (тековна година)									
Вкупни приходи	502.348	520	-	-	-	-	-	-	502.868
Вкупна актива	7.564.487	243.311	-	-	-	-	-	-	7.807.798
2016 (претходна година)									
Вкупни приходи	555.949	58	-	-	-	-	-	-	556.007
Вкупна актива	7.108.015	382.304	-	-	-	-	-	-	7.490.319

5. Објективна вредност на финансиските средства и финансиските обврски

Објективна вредност претставува вредност за која едно средство може да биде заменето или некоја обврска подмирена под нормални комерцијални услови. Објективната вредност се одредува врз основа на процените направени од раководството, зависно од видот на средството или обврската.

Објективната вредност се утврдува на различни начини, во зависност од тоа дали средството или обврската се тргува на активен пазар или не се тргува.

Парични средства и парични еквиваленти

Сметководствената вредност на паричните средства и паричните еквиваленти соодветствува на нивната објективна вредност со оглед дека истите вклучуваат готовина, сметки во банки и депозити со краток рок на доспевање.

Кредити и побарувања од банки и комитенти

Кредитите и побарувањата од банки и комитенти се евидентираат по амортизирана набавна вредност намалена за резервирање поради оштетување. Кредитите и побарувањата од комитенти во најголем дел се со променлива каматна стапка и нивната проценета објективна вредност се утврдува преку диксонтирање на идните проценети парични текови со примена на ефективна каматна стапка.

Вложувања во хартии од вредност

Вложувањата во хартии од вредност вклучуваат средства класифицирани како расположливи за продажба, кои се прикажуваат според објективна вредност. Објективната вредност на средствата расположливи за продажба се базира на објавени цени на активен пазар.

За финансиското средство се смета дека е тргувано на активен пазар доколку објавените цени се лесно и редовно достапни од берза, дилер, брокер, пазари преку шалтер, индустриска група или регулаторна агенција и тие цени ги претставуваат тековните и редовни пазарни трансакции на нормални, комерцијални основи. Соодветната котирана пазарна цена за средство кое се чува или за обврска која треба да се издаде е вообичаено тековната куповна цена; додека за средството кое ќе биде стекнато или за обврската која се чува е тековната продажна/понудена цена.

5. Објективна вредност на финансиските средства и финансиските обврски (продолжува)

Доколку не постои активен пазар за финансиското средство или обврска, Банката, за да ја одреди објективната вредност на средството или обврската, ги применува следните техники за вреднување, и тоа по следниов редослед:

- употреба на информации за постигнатите цени на скорешни (од последните 6 месеци), нормални, комерцијални трансакции за истиот финансиски инструмент помеѓу запознаени, доброволни странки (ако се достапни);
- ако претходната техника за вреднување не може да се примени (нема информација за постигнатите цени од скорешните трансакции за истиот финансиски инструмент), тогаш за утврдување на објективната вредност треба да се примени тековната пазарна цена на друг инструмент, кој е во суштина ист (во смисла на тоа дека е со иста валута и со ист или сличен рок на достасување);
- ако информациите за објективната вредност од претходните две техники за вреднување се несоодветни или, пак, тие не може да се применат, тогаш објективната вредност на финансискиот инструмент се утврдува преку анализа на дисконтираните парични текови или други алтернативни модели за определување на цената.

Анализата на дисконтираните парични текови е важна и често применувана техника за определување на објективната вредност на многу средства и обврски. Еден од најважните фактори при примената на оваа техника е определување соодветна дисконтна стапка.

Дисконтната стапка треба да ги опфати:

- неизвесностите и ризиците од процената на паричните текови што се поврзани со одредено средство или обврска бидејќи тие ризици и неизвесности ќе се менуваат и
- целта на мерењето.

Доколку објективната вредност на сопственичките инструменти кои немаат тргувана цена на активен пазар и деривативите што се поврзани со нив и кои мора да се подмират со испорака на некотирани сопственички инструменти не може реално да се измери, тие инструменти треба да се мерат по нивната набавна вредност.

5. Објективна вредност на финансиските средства и финансиските обврски (продолжува)

Останати побарувања

Објективната вредност на останатите побарувања соодветствува на нивната сметководствена вредност со оглед на нивниот краток рок на доспевање.

Депозити и обврски по кредити

Објективната вредност на депозитите по видување претставува износ кој треба да се исплати по видување и е приближна на нивната сметководствена вредност. Објективната вредност на орочените депозити и обврските по кредити со променливи каматни стапки е приближна на нивната сметководствена вредност поради променливите каматни стапки и нивните промени на денот на изготвувањето на Билансот на состојба.

Останати обврски

Објективната вредност на останатите обврски соодветствува на нивната сметководствена вредност со оглед на нивниот краток рок на доспевање.

Во согласност со МСФИ, Банката ги групира финансиските средства и обврски во три нивоа кои се базираат на значајноста на влезните податоци користени при мерењето на објективната вредност на финансиските средства. Хиерархијата според објективната вредност е одредена како што следува:

- Ниво 1: котираны цени (некорегирани) на активните пазари за идентични средства или обврски;
- Ниво 2: останати влезни податоци, покрај котираните цени, вклучени во Ниво 1, кои се достапни за набљудување за средството или обврската, или директно (т.е. како цени) или индиректно (т.е. изведени од цени); и
- Ниво 3: влезни податоци за средството или обврската кои не се базираат на податоци достапни за набљудување од пазарот.

5 Објективна вредност на финансиските средства и обврски

A Објективна вредност на финансиските средства и обврски

	тековна година 2017		претходна година 2016	
	сметководствена вредност	објективна вредност	сметководствена вредност	објективна вредност
<i>во илјади денари</i>				
Финансиски средства				
Парични средства и парични еквиваленти	1.692.694	1.692.694	1.934.872	1.934.872
Средства за тргување	18.256	18.256	9.046	9.046
Кредити на и побарувања од банки	99.913	99.913	89.912	89.912
Кредити на и побарувања од други комитенти	4.345.105	4.345.105	3.618.654	3.618.654
Вложувања во хартии од вредност	1.275.742	1.275.742	1.393.819	1.393.819
Останати побарувања	22.262	22.262	20.510	20.510
Финансиски обврски				
Депозити на банки	55.393	55.393	11	11
Депозити на други комитенти	6.160.150	6.160.150	5.854.193	5.854.193
Обврски по кредити	389.810	389.810	449.473	449.473
Останати обврски	72.552	72.552	62.530	62.530

5 *Објективна вредност на финансиските средства и обврски (продолжува)*

Б. Нивоа на објективна вредност на финансиските средства и обврски, мерени по објективна вредност

во илјади денари

Белешка	Ниво 1	Ниво 2	Ниво 3	Вкупно
31 декември 2017				
Финансиски средства мерени по објективна вредност				
Средства за тргување	18.256	-	-	18.256
Вложувања во хартии од вредност, расположливи за продажба	-	1.275.742	-	1.275.742
Вкупно	18.256	1.275.742	-	1.293.999
Финансиски обврски мерени по објективна вредност				
Обврски за тргување	-	-	-	-
Вкупно	-	-	-	-

во илјади денари

Белешка	Ниво 1	Ниво 2	Ниво 3	Вкупно
31 декември 2016				
Финансиски средства мерени по објективна вредност				
Средства за тргување	9.046	-	-	9.046
Вложувања во хартии од вредност, расположливи за продажба	-	1.393.819	-	1.393.819
Вкупно	9.046	1.393.819	-	1.402.865
Финансиски обврски мерени по објективна вредност				
Обврски за тргување	-	-	-	-
Вкупно	-	-	-	-

6 Нето-приходи/(расходи) од камата
Структура на приходите и расходите од камата според видот на финансиските
А инструменти

	<i>во илјади денари</i>	
	тековна година 2017	претходна година 2016
Приходи од камата		
Парични средства и парични еквиваленти	19.621	16.823
Кредити на и побарувања од банки	415	273
Кредити на и побарувања од други комитенти	271.379	262.985
Вложувања во хартии од вредност	34.503	26.910
(Исправка на вредноста на приход од камата, на нето-основа)	(3.711)	(3.526)
Наплатени претходноотпишани камати	10.717	17.691
Вкупно приходи од камата	332.924	321.156
Расходи за камата		
Депозити на банки	58	49
Депозити на други комитенти	62.091	50.096
Обврски по кредити	5.482	6.803
Останати обврски	82	12
Вкупно расходи за камата	67.713	56.960
Нето-приходи/(расходи) од камата	265.211	264.196

6 Нето-приходи/(расходи) од камата

Б Секторска анализа на приходите и расходите од камата според секторот

	<i>во илјади денари</i>	
	тековна година 2017	претходна година 2016
Приходи од камата		
Нефинансиски друштва	122.238	130.097
Држава	34.503	26.950
Непрофитни институции кои им служат на домаќинствата	216	307
Банки	19.512	16.996
Останати финансиски друштва (небанкарски)	4	-
Домаќинства	148.926	132.581
Нерезиденти	520	60
(Исправка на вредноста на приход од камата, на нето-основа)	(3.711)	(3.526)
Наплатени претходноотпишани камати	10.717	17.691
Вкупно приходи од камата	332.924	321.156
Расходи за камата		
Нефинансиски друштва	16.193	5.864
Држава	82	14
Непрофитни институции кои им служат на домаќинствата	960	1.050
Банки	5.540	6.852
Останати финансиски друштва (небанкарски)	17.853	10.959
Домаќинства	27.085	32.218
Нерезиденти	-	1
Вкупно расходи за камата	67.713	56.960
Нето-приходи/(расходи) од камата	265.211	264.196

7. Нето-приходи/(расходи) од провизии и надомести

А Структура на приходите и расходите од провизии и надомести според видот на финансиските активности

	<i>во илјади денари</i>	
	тековна година 2017	претходна година 2016
Приходи од провизии и надомести		
Кредитирање	39.813	51.735
Платен промет		
во земјата	88.112	92.398
со странство	16.261	17.730
Акредитиви и гаранции	4.582	5.307
Брокерско работење	2.213	1.336
Приходи од администрирање на неактивни штедни книшки	483	3.791
Останато	774	750
Вкупно приходи од провизии и надомести	152.238	173.048
Расходи за провизии и надомести		
Кредитирање	2.375	2.290
Платен промет		
во земјата	12.840	14.885
со странство	5.355	5.122
Акредитиви и гаранции	-	-
Брокерско работење	765	560
Останато	4.331	5.013
Вкупно расходи за провизии и надомести	25.665	27.870
Нето-приходи/(расходи) од провизии и надомести	126.573	145.178

7. Нето-приходи/(расходи) од провизии и надомести (продолжува)

Б. Секторска анализа на приходите и расходите од провизии и надомести

	<i>во илјади денари</i>	
	тековна година 2017	претходна година 2016
Приходи од провизии и надомести		
Нефинансиски друштва	65.363	81.115
Држава	169	194
Непрофитни институции кои им служат на домаќинствата	1.176	1.152
Банки	8.051	6.333
Останати финансиски друштва (небанкарски)	-	909
Домаќинства	75.234	81.339
Нерезиденти	2.244	2.007
Вкупно приходи од провизии и надомести	152.238	173.048
Расходи за провизии и надомести		
Нефинансиски друштва	2.241	2.201
Држава	35	35
Непрофитни институции кои им служат на домаќинствата	-	-
Банки	8.309	8.831
Останати финансиски друштва (небанкарски)	9.725	11.681
Нерезиденти	5.355	5.122
Вкупно расходи за провизии и надомести	25.665	27.870
Нето-приходи/(расходи) од провизии и надомести	126.573	145.178

8 Нето-приходи од тргување

Добивка/(загуба) од промените на објективната вредност на сопственичките инструменти, на нето-основа
 Реализирана
 Нереализирана
 Приходи од дивиденда од средствата за тргување
Нето-приходи од тргување

<i>во илјади денари</i>	
тековна година 2017	претходна година 2016
(1)	-
2.719	712
396	334
3.114	1.046

9 Нето-приходи/(расходи) од курсни разлики

Реализирани приходи/(расходи) од курсните разлики, на нето-основа
 Нереализирани приходи/(расходи) од курсните разлики, на нето-основа
 курсни разлики на исправката на вредноста на финансиските средства, на нето-основа
 курсни разлики на посебна резерва за вонбилансна изложеност, на нето основа
 останати курсни разлики, на нето-основа
Нето-приходи/(расходи) од курсните разлики

<i>во илјади денари</i>	
тековна година 2017	претходна година 2016
8.827	9.192
29	75
14	(4)
411	(130)
9.281	9.132

10 Останати приходи од дејноста

	<i>во илјади денари</i>	
	тековна година 2017	претходна година 2016
Добивка од продажбата на средствата расположливи за продажба	650	34
Дивиденда од сопственичките инструменти расположливи за продажба	7.269	6.365
Капитална добивка од продажбата на: недвижности и опрема	1.509	5.250
нематеријални средства	-	-
преземени средства врз основа на ненаплатени побарувања	55.706	55.686
Приходи од кирии	2.218	2.370
Наплатени претходно отпишани побарувања	30.900	32.508
Ослободување на посебна резерва за вонбилансни ставки и судски спорови	-	1.664
Приходи по одлука на Надзорен одбор	-	-
Приходи по договор	-	-
Приходи врз основа на судски тужби, даноци и други административни такси	70	31.600
Останати приходи	367	978
Вкупно останати приходи од дејноста	98.689	136.455

Во позицијата наплатени претходно отпишани побарувања за 2017 година содржан е износот од 17,3 милиони денари како резултат на наплата на отпишаното побарување од комитентот Борец Лешок.

11 Исправка на вредноста на финансиските средства, на нето-основа

<i>во илјади денари</i>	Кредити на и побарувања од банки	Кредити на и побарувања од други комитенти	Вложувања во финансиските средства расположливи за продажба	Вложувања во финансиските средства кои се чуваат до достасување	Парични средства и парични еквиваленти	Побарувања за провизии и надомести	Останати побарувања	Вкупно
2017 (тековна година)								
Исправка на вредноста на поединечна основа								
Дополнителна исправка на вредноста (Ослободување на исправката на вредноста)	300	79.036	26	-	514	2.378	4.003	86.257
	(290)	(27.976)	(3)	-	(625)	(445)	(140)	(29.480)
	10	51.060	23	-	(110)	1.933	3.862	56.777
Исправка на вредноста на групна основа								
Дополнителна исправка на вредноста (Ослободување на исправката на вредноста)	-	478	-	-	-	2	-	480
	-	(641)	-	-	-	(4)	-	(645)
	-	(163)	-	-	-	(1)	-	(165)
Вкупно исправка на вредноста на финансиските средства, на нето-основа	10	50.896	23	-	(110)	1.931	3.862	56.613

11 Исправка на вредноста на финансиските средства, на нето-основа (продолжува)

<i>во илјади денари</i>		Кредити на и побарувања од банки	Кредити на и побарувања од други комитенти	Вложувања во финансиските средства расположливи за продажба	Вложувања во финансиските средства кои се чуваат до достасување	Парични средства и парични еквиваленти	Побарувања за провизии и надомести	Останати побарувања	Вкупно
2016 (претходна година)									
Исправка на вредноста на поединечна основа									
Дополнителна исправка на вредноста									
	660	117.997	14	-	1.151	8.933	18.226	146.981	
(Ослободување на исправката на вредноста)									
	(570)	(51.148)	-	-	(2.342)	(338)	(1.420)	(55.818)	
	90	66.849	14	-	(1.191)	8.595	16.807	91.163	
Исправка на вредноста на групна основа									
Дополнителна исправка на вредноста									
	-	580	-	-	-	4	-	584	
(Ослободување на исправката на вредноста)									
	-	(733)	-	-	-	(3)	-	(736)	
	-	(153)	-	-	-	1	-	(152)	
Вкупно исправка на вредноста на финансиските средства, на нето-основа									
	90	66.696	14	-	(1.191)	8.595	16.807	91.010	

12 Загуба поради оштетување на нефинансиските средства, на нето-основа

<i>во илјади денари</i>	Недвижности и опрема	Нематеријални средства	Преземени средства врз основа на ненаплатени побарувања	Нетековни средства кои се чуваат за продажба и група за отуѓување	Останати нефинансиски средства	Неконтролирано учество	Вкупно
2017 (тековна година)							
Дополнителна загуба поради оштетување	-	-	45.189				45.189
(Ослободување на загубата поради оштетување)	-	-	(21.702)				(21.702)
Вкупно загуба поради оштетување на нефинансиските средства, на нето-основа	-	-	23.487				23.487
2016 (претходна година)							
Дополнителна загуба поради оштетување	-	-	63.896	-	-	-	63.896
(Ослободување на загубата поради оштетување)	-	-	(11.431)	-	-	-	(11.431)
Вкупно загуба поради оштетување на нефинансиските средства, на нето-основа	-	-	52.464				52.464

13 Трошоци за вработените

<i>во илјади денари</i>		
тековна година 2017	претходна година 2016	
Краткорочни користи за вработените		
Плати	105.579	101.241
Задолжителни придонеси за социјално и здравствено осигурување	51.374	49.280
Краткорочни платени отсуства	-	-
Трошоци за привремено вработување	-	-
Удел во добивката и награди	2.137	1.122
Немонетарни користи	-	-
	159.089	151.643
Користи поради престанокот на вработувањето		
Надомест на вработените врз основа на колективни договори	4.858	4.461
Резервирање за технолошки вишок	138	-
Ослободување на резервирање за технолошки вишок	299	-
Вкупно трошоци за вработените	164.384	156.104

14 Амортизација

<i>во илјади денари</i>		
тековна година 2017	претходна година 2016	
Амортизација на нематеријалните средства		
Купен софтвер од надворешни добавувачи	3.097	3.398
Други нематеријални средства	1.115	1.251
	4.212	4.649
Амортизација на недвижностите и опремата		
Градежни објекти	4.983	4.964
Транспортни средства	2.942	1.100
Мебел и канцелариска опрема	4.666	5.192
Останата опрема	2.666	2.425
Други ставки на недвижностите и опремата	746	891
Вложувања во недвижностите и опремата земени под закуп	2.797	3.064
	18.799	17.635
Вкупно амортизација	23.011	22.285

15 Останати расходи од дејноста

	<i>во илјади денари</i>	
	тековна година 2017	претходна година 2016
Загуба од продажбата на средствата расположливи за продажба	-	-
Премии за осигурување на депозитите	16.847	17.972
Премии за осигурување на имотот и на вработените	2.617	4.493
Материјали и услуги	70.688	69.263
Административни и трошоци за маркетинг	7.496	6.170
Останати даноци и придонеси	2.292	2.609
Трошоци за кирии	31.274	31.123
Трошоци за судски спорови	976	1.484
Посебна резерва за вонбилансна изложеност, на нето-основа	686	236
Резервирања за потенцијалните обврски врз основа на судски спорови, на нето-основа	-	6.303
Загуба од продажбата на:	-	-
недвижности и опрема	-	-
нематеријални средства	-	-
преземени средства врз основа на ненаплатени побарувања	-	-
Трошоци од минати години	-	-
Трошоци за деловна успешност	5.739	6.327
Останато	5.367	6.595
Вкупно останати расходи од дејноста	143.982	152.575

16 Данок на добивка
A Расходи/приходи за тековен и одложен данок

		<i>во илјади денари</i>	
		тековна година 2017	претходна година 2016
Тековен данок на добивка			
Расход/(приход) за тековниот данок на добивка за годината		11.769	9.936
		11.769	9.936
Одложен данок на добивка			
Одложен данок од добивка кој произлегува од привремени разлики за годината		(2.052)	(1.143)
		(2.052)	(1.143)
Вкупно расходи/(поврат) на данокот на добивка		9.717	8.793

		<i>во илјади денари</i>	
		тековна година 2017	претходна година 2016
Тековен данок на добивка			
Признаен во Билансот на успех		11,769	9.936
Признаен во капиталот и резервите		-	-
		11.769	9.936
Одложен данок на добивка			
Признаен во Билансот на успех		(2.052)	(1.143)
Признаен во капиталот и резервите		-	-
		(2.052)	(1.143)
Вкупно расходи/(поврат) на данокот на добивка		9.717	8.793

17 Парични средства и парични еквиваленти

	<i>во илјади денари</i>	
	тековна година 2017	претходна година 2016
Парични средства во благајна	166.142	183.110
Сметка и депозити во НБРМ, освен задолжителни депозити во странска валута	430.332	596.015
Тековни сметки и трансакциски депозити кај странски банки	191.892	361.626
Тековни сметки и трансакциски депозити кај домашни банки	89.458	143.714
Благајнички записи со кои може да се тргува на секундарниот пазар	525.573	460.521
Државни записи со кои може да се тргува на секундарниот пазар	-	-
Орочени депозити со период на достасување до три месеци	51.681	21.061
Останати краткорочни високоликвидни средства	-	-
Побарувања врз основа на камати (Исправка на вредноста)	(395)	(526)
Вклучено во паричните средства и паричните еквиваленти за потребите на Извештајот за паричниот тек	1.454.683	1.765.519
Задолжителни депозити во странска валута	163.589	169.102
Ограничени депозити	74.422	254
(Исправка на вредноста)	-	(3)
Вкупно	1.692.694	1.934.872

	<i>во илјади денари</i>	
	тековна година 2017	претходна година 2016
Движење на исправката на вредноста		
Состојба на 1 јануари	529	1.713
Исправка на вредноста за годината	(110)	(1.191)
дополнителна исправка на вредноста (ослободување на исправката на вредноста)	515	1.151
(Преземени средства врз основа на ненаплатени побарувања)	(625)	(2.342)
Ефект од курсни разлики	-	-
(Отпишани побарувања)	(23)	7
	-	-
Состојба на 31 декември	395	529

17 *Парични средства и парични еквиваленти (продолжува)*

Со состојба на 31 декември 2017 година, паричните средства и паричните еквиваленти го вклучуваат износот од 392.189 илјади денари (2016: 371.895 илјади денари), кој претставува задолжителна резерва во денари.

Во согласност со Одлука за задолжителна резерва донесена од страна на Народна банка на Република Македонија, стапката на задолжителна резерва на Банката изнесува 8% за обврски во домашна валута, 50% за обврски во домашна валута со валутна клаузула и 15% за обврски во странска валута. Основата на задолжителната резерва се утврдува како просек од состојбата на обврските од билансите на Банката за секој календарски ден од претходниот месец. Периодот на исполнување на задолжителната резерва во денари и во евра го утврдува Народна банка во индикативен календар на периоди на исполнување на задолжителната резерва за тековната година.

Задолжителната резерва во денари Банката ја исполнува на просечно ниво. Задолжителната резерва во девизи Банката ја исполнува со издвојување на посебна девизна сметка на НБРМ во странство и тоа најмалку 95% од пресметаната задолжителна резерва во евра, а 5% се издвојува на девизната сметка во евра во МИПС и истата се исполнува доколку просечната дневна состојба на издвоените средства за периодот на исполнување е најмалку еднаква на 5% од пресметаната ЗР во девизи.

Со состојба на 31 декември 2017 година, Банката има купено на примарен пазар благајнички записи издадени од НБРМ со рок на достасување од 28 дена и стапка на принос од 3,25% годишно (2016: рок на достасување од 28 дена и стапка на принос во висина од 3,75% годишно).

Ограничените депозити во износ од 74.422 илјади денари (2016: 251 илјади денари) претставуваат гарантен фонд во останати финансиски институции и ограничени орочени депозити во домашни банки.

18 Средства за тргување

		<i>во илјади денари</i>	
		тековна година 2017	претходна година 2016
Хартии од вредност за тргување			
<i>Сопственички инструменти за тргување</i>			
Сопственички инструменти издадени од банки		-	-
Останати сопственички инструменти		18.256	9.046
		18.256	9.046
Котирани		18.256	9.046
Некотирани			-
Вкупно средства за тргување		18.256	9.046

19 Кредити и побарувања
Кредити на и побарувања од банки

	<i>во илјади денари</i>			
	тековна година 2017		претходна година 2016	
	Краткорочни	долгорочни	Краткорочни	долгорочни
Кредити на банки	-	-	-	-
домашни банки	100.000	-	90.000	-
странски банки	-	-	-	-
Побарувања врз основа на камати	13	-	3	-
Тековна достасаност	-	-	-	-
Вкупно	100.013	-	90.003	-
(Исправка на вредноста)	(100)	-	(90)	-
Вкупно	99.913	-	89.913	-

	<i>во илјади денари</i>	
	тековна година 2017	претходна година 2016
Движење на исправката на вредноста		
Состојба на 1 јануари	90	-
Исправка на вредноста за годината	10	90
дополнителна исправка на вредноста (ослободување на исправката на вредноста)	300	660
(Преземени средства врз основа на ненаплатени побарувања)	(290)	(570)
Ефект од курсни разлики (Отпишани побарувања)	-	-
Состојба на 31 декември	100	90

20. Кредити и побарувања (продолжува)
Кредити на и побарувања од други комитенти

А. Структура на кредитите на и побарувањата од други комитенти според видот на должникот

	<i>во илјади денари</i>			
	тековна година 2017		претходна година 2016	
	краткорочни	долгорочни	краткорочни	Долгорочни
Нефинансиски друштва				
побарувања по главнина	553.625	1.632.467	314.459	1.585.231
побарувања врз основа на камати	12.269	-	11.946	-
Држава				
побарувања по главнина	-	-	-	-
побарувања врз основа на камати	-	-	-	-
Непрофитни институции кои им служат на домаќинствата				
побарувања по главнина	33	2.645	36	3.879
побарувања врз основа на камати	20	-	29	-
Финансиски друштва, освен банки				
побарувања по главнина	-	-	-	-
побарувања врз основа на камати	-	-	-	-
Домаќинства				
побарувања по главнина				
станбени кредити	1.879	720.045	428	542.224
потрошувачки кредити	20.928	984.951	27.347	808.757
автомобилски кредити	280	629	1.228	2.113
хипотекарни кредити	64	279.717	4.147	217.033
кредитни картички	10.917	81.403	11.093	88.883
други кредити	119.111	32.369	116.062	27.680
побарувања врз основа на камати	11.303	-	9.627	-
Нерезиденти, освен банки				
побарувања по главнина	-	-	-	-
побарувања врз основа на камати	-	-	-	-
Тековна достасаност	697.793	(697.793)	675.507	(675.507)
Вкупно кредити на и побарувања од други комитенти пред исправката на вредноста	1.428.222	3.036.433	1.171.909	2.600.294
(Исправка на вредноста)	(10.736)	(108.814)	(17.836)	(135.712)
Вкупно кредити на и побарувања од други комитенти намалени за исправката на вредноста	1.417.486	2.927.619	1.154.072	2.464.582

Дел од побарувањата по кредити се заложени заради обезбедување обврски по кредити од кредитни линии на МБПР (Белешка 28).

20. Кредити и побарувања (продолжува)
Кредити на и побарувања од други комитенти (продолжува)

А. Структура на кредитите на и побарувањата од други комитенти според видот на должникот (продолжува)

	<i>во илјади денари</i>	
	тековна година 2017	претходна година 2016
Движење на исправката на вредноста на поединечна основа		
Состојба на 1 јануари	148.996	439.898
Исправка на вредноста за годината	30.535	55.418
дополнителна исправка на вредноста (ослободување на исправката на вредноста)	79.036	117.997
(Преземени средства врз основа на ненаплатени побарувања)	(48.501)	(62.579)
Ефект од курсни разлики	(19.699)	(39.196)
(Отпишани побарувања)	(5)	(40)
Состојба на 31 декември	115.161	148.996
Движење на исправката на вредноста на групна основа		
Состојба на 1 јануари	4.553	4.706
Исправка на вредноста за годината	(163)	(153)
дополнителна исправка на вредноста (ослободување на исправката на вредноста)	478	580
(Преземени средства врз основа на ненаплатени побарувања)	(641)	(733)
Ефект од курсни разлики	-	-
(Отпишани побарувања)	-	-
Состојба на 31 декември	4.389	4.553
Вкупно исправка на вредноста на кредитите на и побарувањата од други комитенти	119.550	153.549

20. Кредити и побарувања (продолжува)
Кредити на и побарувања од други комитенти (продолжува)

Б Структура на кредитите на и побарувањата од други комитенти според видот на обезбедувањето

	<i>во илјади денари</i>	
	тековна година 2017	претходна година 2016
<i>(сегашна сметководствена вредност на кредитите и побарувањата)</i>		
Првокласни инструменти за обезбедување	82.176	
парични депозити (во депо и/или ограничени на сметки во Банката)	82.176	66.806
државни хартии од вредност	-	-
државни безусловни гаранции	-	-
банкарски гаранции	-	-
Гаранции од друштвата за осигурување и полиси за осигурување	-	-
Корпоративни гаранции (освен банкарски и од друштвата за осигурување)	-	-
Гаранции од физички лица	1.543.294	1.128.195
Залог на недвижен имот	2.621.688	2.350.218
имот за сопствена употреба (станови, куќи)	1.169.477	933.023
имот за вршење дејност	1.451.881	1.417.196
Залог на подвижен имот	74.527	57.459
Останати видови обезбедување	15.065	8.592
Необезбедени	8.685	7.382
Вкупно кредити на и побарувања од други комитенти намалени за исправката на вредноста	4.345.105	3.618.654

21 Вложувања во хартии од вредност
Вложувања во финансиските средства расположливи за продажба

A. Структура на вложувањата во финансиски средства расположливи за продажба според видот на финансискиот инструмент

<i>во илјади денари</i>	
тековна година 2017	претходна година 2016
<i>Должнички хартии од вредност</i>	
Благајнички записи	-
Државни записи	1.089.327
Обврзници издадени од државата	193.431
1.174.174	1.282.758
Котирани	-
Некотирани	-
<i>Сопственички инструменти</i>	
Сопственички инструменти издадени од банки	24.828
Останати сопственички инструменти	87.236
102.594	112.064
Котирани	42.202
Некотирани	69.862
1.276.768	1.394.822
(Исправка на вредноста)	(1.003)
Вкупно вложувања во финансиските инструменти расположливи за продажба намалени за исправката на вредноста	1.393.819

<i>во илјади денари</i>	
тековна година 2017	претходна година 2016
Движење на исправката на вредноста	
Состојба на 1 јануари	22.605
Исправка на вредноста за годината	14
дополнителна исправка на вредноста	14
(ослободување на исправката на вредноста)	-
(Преземени средства врз основа на ненаплатени побарувања)	-
Ефект од курсни разлики	-
(Отпишани побарувања)	(21.615)
Состојба на 31 декември	1.003
1.026	1.003

Државните записи издадени од Министерство за финансии на Република Македонија се со рок на достасување до 12 месеци и стапки на принос кои се движат од 1,85% до 2,40% годишно (2016: рок на достасување од 6 и 12 месеци и стапки на принос кои се движат од 2,30% до 2,60% годишно).

Со состојба на 31.12.2017 година, има запишано државни обврзници издадени од Министерство за финансии се со рок на достасување од 2 до 5 години и стапки на принос кои се движат од 2,10% до 4,80% годишно (2016: со рок на достасување од 2 до 5 години и стапки на принос во висина од 2,80% до 4,80% годишно).

22 Преземени средства врз основа на ненаплатени побарувања

<i>во илјади денари</i>	Земјиште	Градежни објекти	Опрема	Станбени објекти и станови	Други вредности	Вкупно
Почетна сметководствена вредност						
Состојба на 1 јануари 2016 (претходна година)	51.094	402.997	63.862	58.074	22.253	598.281
преземени во текот на годината	3.553	61.177	542	18.061	-	83.333
(продадени во текот на годината)	(3.698)	(126.154)	(8.249)	(19.751)	-	(157.852)
(пренос во сопствени средства)	-	(9.837)	-	-	-	(9.837)
останати преноси	-	-	-	-	-	-
Состојба на 31 декември 2016 (претходна година)	50.949	328.183	56.155	56.384	22.253	513.924
Состојба на 1 јануари 2017 (тековна година)	50.949	328.183	56.155	56.384	22.253	513.924
преземени во текот на годината	12.458	26.785	-	12.958	-	52.201
(продадени во текот на годината)	(19.594)	(77.538)	(169)	(36.813)	(1.239)	(135.353)
(пренос во сопствени средства)	-	(46.552)	-	-	-	(46.552)
останати преноси	5.054	(5.054)	-	-	-	-
Состојба на 31 декември 2017 (тековна година)	48.867	225.824	55.986	35.529	21.014	384.221
Оштетување						
Состојба на 1 јануари 2016 (претходна година)	19.867	153.539	41.723	18.720	20.607	254.456
загуба поради оштетување во текот на годината	6.897	44.788	4.091	7.290	829	63.896
20% загуба поради оштетување при преземање (продадени во текот на годината)	1.711	38.271	299	9.352	-	49.634
(пренос во сопствени средства)	(1.681)	(62.314)	(4.213)	(7.848)	-	(76.056)
останати преноси	-	(3.541)	-	-	-	(3.541)
Состојба на 31 декември 2016 (претходна година)	26.795	170.743	41.900	27.513	21.436	288.388

22 Преземени средства врз основа на ненаплатени побарувања (продолжува)

<i>во илјади денари</i>	Земјиште	Градежни објекти	Опрема	Станбени објекти и станови	Други вредности	Вкупно
Состојба на 1 јануари 2017 (тековна година)	26.795	170.743	41.900	27.513	21.436	288.388
загуба поради оштетување во текот на годината	7.621	27.406	4.496	4.849	817	45.189
20% загуба поради оштетување при преземање (продадени во текот на годината)	5.825	11.954	-	6.976	-	24.755
оштетување за претходно отпишано превземено средство	(9.718)	(35.523)	(169)	(19.505)	(1.239)	(66.154)
(пренос во сопствени средства)	-	1.961	-	-	-	1.961
	-	(31.102)	-	-	-	(31.102)
Состојба на 31 декември 2017(тековна година)	30.523	145.439	46.227	19.833	21.014	263.037
Сегашна сметководствена вредност на 1 јануари 2016 (претходна година)	31.227	249.458	22.140	39.354	1.646	343.825
на 31 декември 2016(претходна година)	24.154	157.440	14.255	28.871	817	225.536
на 31 декември 2017(тековна година)	18.344	80.386	9.759	12.696	-	121.184

Заклучно со 31 декември 2017 година, преземените средства на Банката врз основа на ненаплатени побарувања се со вкупна сметководствена вредност од 121.184 илјади денари, т.е. објективна вредност од 334.973 илјади денари.

Овие средства вклучуваат имот со нето-сметководствена вредност од 3.359 илјади денари (2016: 9.014 илјади денари), за кои на 31 декември 2017 година Банката не поседува имотни листови. Банката континуирано го намалува бројот и вредноста на преземени средства за кои нема обезбедено имотни листови.

Овие недвижности на Банката се во катастарски општини во кои сè уште не е воспоставена евиденција на имотни листови, а за дел од имотот во тек е постапка за обезбедување имотни листови. За нив Банката поседува други соодветни документи за сопственост (поседовни листови, договори за купопродажба, решенија за градби) кои се во согласност со Законот за сопственост.

Последователно и до датумот на Ревизорскиот извештај Банката изврши евидентирање на загуба поради обезвреднување на дел од погоренаведените преземени средства и, на датумот на овој извештај, нето-евидентираниот вредност на преземените средства врз основа на ненаплатени побарувања, за кои Банката не поседува имотни листови е сведена на нула.

23 Останати побарувања

	<i>во илјади денари</i>	
	тековна година 2017	претходна година 2016
Побарувања од купувачите	9.916	5.810
Однапред платени трошоци	1.118	1.199
Побарувања за провизии и надомести	9.361	16.292
Побарувања од вработените	-	-
Останато	-	-
- Побарувања за повеќе платен ДДВ	32	32
- Материјали и истен инвентар (залихи)	4.405	6.072
- Сомнителни и спорни побарувања за платен персонален данок	-	-
- Сомнителни и спорни побарувања од судски спорови нотарски трошоци	2.850	3.768
- Сомнителни и спорни побарувања од вработени	14.622	20.706
- Побарувања во девизи Money Gram	1.634	1.054
- Сомнителни и спорни други побарувања	2.813	2.311
- Останато	2.599	1.174
Вкупно останати побарувања пред исправката на вредноста	49.350	58.418
(Исправка на вредноста)	(27.088)	(37.908)
Вкупно останати побарувања намалени за исправката на вредноста	22.262	20.510

	<i>во илјади денари</i>	
	тековна година 2017	претходна година 2016
Движење на исправката на вредноста		
Состојба на 1 јануари	37.908	72.044
Исправка на вредноста за годината	5.794	25.402
дополнителна исправка на вредноста	6.383	27.164
(ослободување на исправката на вредноста)	(589)	(1.761)
(Преземени средства врз основа на ненаплатени побарувања)	(1.223)	(1.676)
Ефект од курсни разлики	(1)	(42)
(Отпишани побарувања)	(15.391)	(57.820)
Состојба на 31 декември	27.088	37.908

ТТК БАНКА АД - Скопје
БЕЛЕШКИ КОН ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ

24 Нематеријални средства

во илјади денари

	Интерно развиен софтвер	Купен софтвер од надворешни добавувачи	Други интерно развиени нематеријални средства	Други нематеријални средства	Нематеријални средства во подготовка	Вложувања во нематеријалните средства земени под закуп	Неконтролирано учество*	Вкупно
Набавна вредност								
Состојба на 1 јануари 2016 (претходна година)	-	57.943	-	10.508	-	-	-	68.451
зголемувања преку нови набавки	-	2.052	-	-	656	-	-	2.709
пренос од нематеријални средства во подготовка	-	-	-	-	-	-	-	-
пренос од нетековни средства кои се чуваат за продажба	-	-	-	-	-	-	-	-
Состојба на 31 декември 2016(претходна година)	-	59.995	-	10.508	656	-	-	71.160
Состојба на 1 јануари 2017 (тековна година)	-	59.995	-	10.508	656	-	-	71.159
зголемувања преку нови набавки	-	2.206	-	1.710	227	-	-	4.143
пренос од нематеријални средства во подготовка	-	656	-	-	(656)	-	-	-
пренос од нетековни средства кои се чуваат за продажба	-	-	-	-	-	-	-	-
Состојба на 31 декември 2017(тековна година)	-	62.857	-	12.218	227	-	-	75.302

24 Нематеријални средства (продолжува)

<i>во илјади денари</i>	Интерно развиен софтвер	Купен софтвер од надворешни добавувачи	Други интерно развиени нематеријални средства	Други нематеријални средства	Нематеријални средства во подготовка	Вложувања во нематеријалните средства земени под закуп	Неконтролирано учество*	Вкупно
Амортизација и оштетување								
Состојба на 1 јануари 2016(претходна година)	-	42.000	-	6.476	-	-	-	48.477
амортизација за годината (отуѓување и расходување)	-	3.398	-	1.251	-	-	-	4.649
	-	-	-	-	-	-	-	-
Состојба на 31 декември 2016 (претходна година)	-	45.398	-	7.728	-	-	-	53.126
Состојба на 1 јануари 2017 (тековна година)	-	45.398	-	7.728	-	-	-	53.126
амортизација за годината (отуѓување и расходување)	-	3.097	-	1.115	-	-	-	4.212
	-	-	-	-	-	-	-	-
Состојба на 31 декември 2017(тековна година)	-	48.495	-	8.842	-	-	-	57.337
Сегашна сметководствена вредност								
на 1 јануари 2016 (претходна година)		15.942	-	4.032	-	-	-	19.974
на 31 декември 2016 (претходна година)	-	14.597	-	2.781	656	-	-	18.034
на 31 декември 2017 (тековна година)	-	14.362	-	3.376	227	-	-	17.965

ТТК БАНКА АД - Скопје
БЕЛЕШКИ КОН ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ

25 Недвижности и опрема

A Усогласување на сегашната сметководствена вредност

во илјади денари

Набавна вредност

Состојба на 1 јануари

2016 (претходна година)

Зголемувања
 пренос од недвижности и
 опрема
 во подготовка
 зголемувања преку деловни
 комбинации
 (отуѓување и расходување)
 Останати преноси

**Состојба на 31 декември
 2016 (претходна година)**

Состојба на 1 јануари 2017
 (тековна година)

Зголемувања
 пренос од недвижности и
 опрема
 во подготовка
 Пренос од превземени
 средства
 (отуѓување и расходување)
 останати преноси

**Состојба на 31 декември
 2017 (тековна година)**

	Земјиште	Градежни објекти	Транспортни средства	Мебел и канцела- риска опрема	Останата опрема	Други ставки на недвижностите и опремата	Недвижности и опрема во подготовка	Вложувања во недвижностите и опремата земено под закуп	Вкупно
Состојба на 1 јануари 2016 (претходна година)	-	202.461	12.212	104.721	53.926	6.807	4.501	20.815	405.443
Зголемувања пренос од недвижности и опрема во подготовка	-	11.608	341	460	1.214	71	9.647	373	23.714
зголемувања преку деловни комбинации (отуѓување и расходување)	-	-	8.426	281	2.916	-	(12.302)	678	-
Останати преноси	-	(15.488)	(920)	(1.112)	(2.088)	(5)	-	-	(19.614)
Состојба на 31 декември 2016 (претходна година)	-	198.581	20.059	104.350	55.967	6.874	1.822	21.865	409.519
Состојба на 1 јануари 2017 (тековна година)	-	198.581	20.059	104.350	55.967	6.874	1.822	21.865	407.519
Зголемувања пренос од недвижности и опрема во подготовка	-	354	849	3.420	4.759	76	1.230	414	11.103
Пренос од превземени средства (отуѓување и расходување)	-	-	-	250	1.907	-	(2.157)	-	-
останати преноси	-	-	(3.036)	(9.011)	(19)	(12)	42.780	-	42.780
Состојба на 31 декември 2017 (тековна година)	-	197.935	17.873	99.009	62.614	6.938	43.675	22.280	451.324

ТТК БАНКА АД - Скопје
БЕЛЕШКИ КОН ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ

25 Недвижности и опрема (продолжува)

A Усогласување на сегашната сметководствена вредност
Амортизација и оштетување

<i>во илјади денари</i>	Земјиште	Градежни објекти	Транспортни средства	Мебел и канцелариска опрема	Останата опрема	Други ставки на недвижностите и опремата	Недвижности и опрема во подготовка	Вложувања во недвижностите и опремата земени под закуп	Вкупно
Состојба на 1 јануари 2016 (претходна година)	-	53.967	10.355	90.793	50.212	4.352	-	11.521	221.199
амортизација за годината (отуѓување и расходување)	-	4.964	1.100	5.192	2.425	891	-	3.064	17.635
останати преноси	-	(5.126)	(920)	(1.112)	(2.088)	(5)	-	-	(9.251)
Состојба на 31 декември 2016 (претходна година)	-	53.805	10.535	94.873	50.548	5.239	-	14.584	229.584
Состојба на 1 јануари 2017 (тековна година)	-	53.052	10.534	94.873	50.548	5.239	-	14.585	228.831
амортизација за годината загуба поради оштетување во текот на годината	-	4.982	2.942	4.666	2.666	746	-	2.797	18.799
(ослободување на загубата поради оштетување во текот на годината)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
(отуѓување и расходување)	-	-	(2.720)	(8.986)	(19)	(12)	-	-	(11.737)
останати преноси	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Состојба на 31 декември 2017 (тековна година)	-	58.787	10.756	90.553	53.195	5.973	-	17.382	236.646
Сегашна сметководствена вредност									
на 1 јануари 2016 (претходна година)	-	148.494	1.858	13.928	3.715	2.455	4.501	9.294	184.244
на 31 декември 2016 (претходна година)	-	144.776	9.524	9.478	5.419	1.636	1.822	7.281	179.936
на 31 декември 2017 (тековна година)		140.148	7.116	8.456	9.419	965	43.675	4.898	214.677

26 Депозити
Депозити на банки

	<i>во илјади денари</i>			
	тековна година 2017		претходна година 2016	
	краткорочни	долгорочни	краткорочни	долгорочни
Тековни сметки	-	-	-	-
домашни банки	28	-	11	-
странски банки	-	-	-	-
Депозити по видување	-	-	-	-
домашни банки	-	-	-	-
странски банки	-	-	-	-
Орочени депозити	-	-	-	-
домашни банки	55.342	-	-	-
странски банки	-	-	-	-
Ограничени депозити	-	-	-	-
домашни банки	-	-	-	-
странски банки	-	-	-	-
Останати депозити	-	-	-	-
домашни банки	-	-	-	-
странски банки	-	-	-	-
Обврски врз основа на камати за депозити	-	-	-	-
домашни банки	24	-	-	-
странски банки	-	-	-	-
Тековна достасаност	-	-	-	-
Вкупно депозити на банки	55.393	-	11	-

27 Депозити (Продолжува)

Депозити на други комитенти

<i>во илјади денари</i>			
тековна година 2017		претходна година 2016	
краткорочни	долгорочни	краткорочни	долгорочни
Нефинансиски друштва			
Тековни сметки	933.614	-	886.298
Депозити по видување	893	-	973
Орочени депозити	572.599	17.043	702.542
Ограничени депозити	58.603	-	18.866
Останати депозити	-	-	-
Обврски врз основа на камати за депозити	969	-	1.272
	1.566.677	17.043	1.609.951
Држава			
Тековни сметки	135	-	11.711
Депозити по видување	819	-	819
Орочени депозити	-	-	-
Ограничени депозити	-	-	1
Останати депозити	-	-	-
Обврски врз основа на камати за депозити	-	-	-
	954	-	12.531
Непрофитни институции кои им служат на домаќинствата			
Тековни сметки	41.142	-	32.729
Депозити по видување	338	-	77
Орочени депозити	55.033	-	56.186
Ограничени депозити	724	2.919	729
Останати депозити	-	-	-
Обврски врз основа на камати за депозити	42	-	51
	97.278	2.919	89.772
			2.918

27 Депозити (продолжува)

Депозити на други комитенти (продолжува)

<i>во илјади денари</i>					
		тековна година 2017		претходна година 2016	
		краткорочни	долгорочни	краткорочни	долгорочни
Финансиски друштва, освен банки					
Тековни сметки	3.069	-	4.523	-	
Депозити по видување	-	-	-	-	
Орочени депозити	123.000	495.127	91.000	370.919	
Ограничени депозити	938	936	5.327	755	
Останати депозити	-	-	-	-	
Обврски врз основа на камати за депозити	857	-	544	-	
	127.864	496.062	101.394	371.674	
Домаќинства					
Тековни сметки	1.261.548	-	1.021.596	-	
Депозити по видување	346.623	-	297.528	-	
Орочени депозити	1.112.191	1.000.808	1.292.056	887.615	
Ограничени депозити	23.221	99.448	40.098	102.183	
Останати депозити	-	-	-	-	
Обврски врз основа на камати за депозити	1.185	-	1.498	-	
	2.744.768	1.100.256	2.652.775	989.798	
Нерезиденти, освен банки					
Тековни сметки	5.098	-	4.198	-	
Депозити по видување	-	-	-	-	
Орочени депозити	-	-	-	-	
Ограничени депозити	1.231	-	3.911	-	
Останати депозити	-	-	-	-	
Обврски врз основа на камати за депозити	-	-	-	-	
	6.329	-	8.109	-	
Тековна достасаност	528.618	(528.618)	620.768	(620.768)	
Вкупно депозити на други комитенти	5.072.488	1.087.661	5.095.301	758.892	

28 Обврски по кредити

А Структура на обврските по кредити според видот на обврската и секторот на кредитодавателот

	<i>во илјади денари</i>			
	тековна година 2017		претходна година 2016	
	краткорочни	долгорочни	краткорочни	долгорочни
Банки				
<i>резиденти</i>				
Обврски по кредити	207	386.272	206	445.800
Репо-транзакции	-	-	-	-
Обврски врз основа на камати	1.019	-	1.155	-
<i>нерезиденти</i>	-	-	-	-
Обврски по кредити	-	-	-	-
Репо-транзакции	-	-	-	-
Обврски врз основа на камати	-	-	-	-
Нефинансиски друштва	-	-	-	-
Обврски по кредити	-	-	-	-
Репо-транзакции	-	-	-	-
Обврски врз основа на камати	-	-	-	-
Држава	-	-	-	-
Обврски по кредити	-	2.312	-	2.312
Репо-транзакции	-	-	-	-
Обврски врз основа на камати	-	-	-	-
Непрофитни институции кои им служат на домаќинствата	-	-	-	-
Обврски по кредити	-	-	-	-
Обврски врз основа на камати	-	-	-	-
Финансиски друштва, освен банки	-	-	-	-
Обврски по кредити	-	-	-	-
Репо-транзакции	-	-	-	-
Обврски врз основа на камати	-	-	-	-
Домаќинства	-	-	-	-
Обврски по кредити	-	-	-	-
Обврски врз основа на камати	-	-	-	-
Тековна достасаност	108.500	(108.500)	114.735	(114.735)
Вкупно обврски по кредити	109.726	280.084	116.095	333.377

28 Обврски по кредити (продолжува)

**Б Обврски по кредити според
 кредитодавателот**

	<i>во илјади денари</i>			
	тековна година 2017		претходна година 2016	
	краткорочни	долгорочни	краткорочни	долгорочни
<i>домашни извори:</i>				
Банки	1.226	386.272	1.361	445.800
Држава	-	2.312	-	2.312
	1.226	388.584	1.361	448.112
<i>странски извори:</i>				
Банки	-	-	-	-
Финансиски друштва, освен банки	-	-	-	-
Тековна достасаност	108.500	(108.500)	114.735	(114.735)
Вкупно обврски по кредити	109.726	280.084	116.095	333.377

28 Обврски по кредити (продолжува)

Деталите за обврските по кредити во согласност со склучените договори се како што следува:

Назив на кредитна линија	Валута	Датум на потпишување Договор/Анекс	Каматна стапка	Година на достасување
Поддоговор за заем на користење на средства од обновлив кредитен фонд (ЗКДФ)	МКД со девизна клаузула	6.7.2011	0.5%	Во согласност со договорите со крајните корисници
Договор за кредит за поддршка на микро, мал и средни трговски друштва со средства од Посебниот кредитен фонд (ПКФ)	МКД со девизна клаузула	18.10.2011	3%	Во согласност со договорите со крајните корисници
Рамковен договор за учество во програмата за кредитирање на развојот од Италијанската кредитна линија (ИКЛ)	ЕУР	Договор 29.7.2004 Анекс бр.3 – 20.9.2011	3%	Во согласност со договорите со крајните корисници
Рамковен договор за учество во програмата за кредитирање на мали и средни претпријатија и приоритетни проекти II од кредитната линија ЕИБ во износ од 50.000.000 евра и Рамковен договор за учество во програмата за кредитирање на мали и средни претпријатија и приоритетни проекти III во износ од 100.000.000 евра.	ЕУР	16.12.2011; 12.7.2012 Анекс 23.7.2015	1%	2019-2022 година
Рамковен договор за учество во програмата за кредитирање на мали и средни претпријатија и приоритетни проекти од IV кредитната линија ЕИБ во износ од 100.000.000 евра.	ЕУР	26.5.2014 Анекс 23.7.2015	1%	2024 година
Рамковен договор за учество во програмата за кредитирање на развојот на микро, мали и средни претпријатија, поддршка на извозот и трајни обртни средства Анекс бр 1. Кон Рамковен договор за учество во програмата за кредитирање на развојот на микро, мали и средни претпријатија, поддршка на извозот и трајни обртни средства	МКД со девизна клаузула	18.11.2014	3%-3,5%	Во согласност со договорите со крајните корисници
	ЕУР	14.11.2016	Тромесечен Еурибор плус 0,75%, но не помалку од 0,75%	Во согласност со договорите со крајните корисници

Како обезбедување за овие обврски по кредити, Банката има потпишано менична изјава со која правата и обврските се уредени во форма на нотарски акт со извршна клаузула и има заложено дел од побарувањата по кредити (Белешка 20).

29 Посебна резерва и резервирања

<i>во илјади денари</i>	Посебна резерва за вонбилансни кредитни изложености	Резервирања за потенцијалните обврски врз основа на судски спорови	Резервирања за пензиите и за други користи за вработените	Резервирања за преструктурирањето	Резервирања за неповолните договори	Останати резервирања	Вкупно
Состојба на 1 јануари 2016 (претходна година)	3.780	1.664	-	-	-	-	5.444
дополнителни резервирања во текот на годината (искористени резервирања во текот на годината)	1.561	6.303	-	-	-	-	7.864
(ослободување на резервирањата во текот на годината)	-	-	-	-	-	-	-
курсни разлики	(1.325)	(1.664)	-	-	-	-	(2.989)
Состојба на 31 декември 2016(претходна година)	4	-	-	-	-	-	4
Состојба на 1 јануари 2017 (тековна година)	4.020	6.303	-	-	-	-	10.323
дополнителни резервирања во текот на годината (искористени резервирања во текот на годината)	1.859	-	-	-	-	138	1.997
(ослободување на резервирањата во текот на годината)	-	-	-	-	-	-	-
курсни разлики	(1.173)	-	-	-	-	-	(1.173)
Состојба на 31 декември 2017 (тековна година)	(14)	-	-	-	-	-	(14)
	4.691	6.303	-	-	-	138	11.132

Во согласност со Политиката на Банката за управување со правен ризик, Банката има извршено резервирање за судски спор во износ од 6,303 илјади денари за кој постои веројатност за одлив на ресурси кои содржат економски користи.

30 Останати обврски

	<i>во илјади денари</i>	
	тековна година 2017	претходна година 2016
Обврски кон добавувачите	7.572	4.713
Добиени аванси	4.104	4.007
Обврски за провизиите и надоместите	-	-
Пресметани трошоци	671	890
Разграничени приходи од претходна година	3.855	3.866
Краткорочни обврски кон вработените	-	-
Краткорочни обврски за користите на вработените	-	-
Останато	-	-
- Обврски по основ на распределба на добивка	5.244	9.350
- Обврски за членовите од Надзорен одбор и Одборот за ревизија (за награди)	5.739	6.327
- Обврски за виза домашен сетлмент	4.147	3.433
- Обврски за виза странски сетлмент	2.508	1.066
- Обврски за нераспределен девизен прилив правни лица	8.734	5.987
- Обврски за нераспределен девизен прилив физички лица	3.100	1.919
- Обврски по основ на финансиски наем	-	-
- Обврски за ДДВ	3.415	156
- Обврски за тековен данок	-	5.939
- Обврски од затворени сметки на правни лица	4.636	5.671
- Обврски за тековен данок	2.944	5.939
- Обврски од неажурирани сметки на нерезиденти	2.751	2.977
-Обврски по основ на превземени депозити од Штедилница Мак БС	1.722	-
-Обврски по основ на примени средства од брокерско работење	2.516	450
-Обврски за одложен данок	700	2,754
- Останато	8.895	5.779
Вкупно останати обврски	73.252	65.284

31 Запишан капитал
A Запишан капитал

Состојба на 1 јануари -
целосно платени
Запишани акции во текот
на годината
Реализација на опциите на
акции
Поделба/окрупнување на
номиналната вредност на
акција
Состојба на 31 декември
- целосно платени

<i>во денари</i>		<i>број на издадени акции</i>				<i>во илјади денари</i>	
Номинална вредност по акција		обични акции		неоткупливи приоритетни акции		Вкупно запишан капитал	
обични акции	неоткупливи приоритетни акции	тековна година 2017	претходна година 2016	тековна година 2017	претходна година 2016	тековна година 2017	претходна година 2016
1.000		907.888	907.888			907.888	907.888
1.000		907.888	907.888			907.888	907.888

Со состојба на 31 декември 2017 вкупниот акционерски капитал на Банката изнесува 907,888 илјади денари (31 декември 2016: 907,888 илјади денари) и истиот се состои од 907,888 илјади денари (31 декември 2016: 907,888 илјади денари) одобрени и во целост платени обични акции. Номиналната вредност по акција изнесува 1,000 денари (31 декември 2016: 1,000 денари).

31 Запишан капитал (продолжува)

Б Дивиденди

Б.1 Објавени дивиденди и платени дивиденди од страна на Банката

	<i>во илјади денари</i>	
	тековна година 2017	претходна година 2016
Објавени дивиденди и платени дивиденди за годината	74.649	35.307

	<i>во денари</i>	
	тековна година 2017	претходна година 2016
Дивиденда по обична акција	82	39
Дивиденда по приоритетна акција	-	-

Со Одлука на Собранието на Банката на ден 31.03.2017 година за употреба и распоредување на нераспределената добивка на Банката за 2016 година извршена е распределба на нераспределената добивка за 2016 година за дивиденди на обични акции во бруто-износ од 74,649 илјади денари, односно износот на дивидендата по бруто-акција е 8,222 % од номиналната вредност.

31 Запишан капитал (продолжува)

В Акционери чија сопственост надминува 5% од акциите со право на глас

	<i>во илјади денари</i>		<i>во %</i>	
	тековна година 2017	претходна година 2016	тековна година 2017	претходна година 2016
Име на акционерот	Запишан капитал (номинална вредност)	Запишан капитал (номинална вредност)	право на глас	право на глас
Тетекс АД Тетово со поврзаните субјекти	451.789	450.254	49,76%	49,59%
Вкупно	451.789	450.254	49,76%	49,59%

31 Заработка по акција
A Основна заработка по акција

	<i>во илјади денари</i>	
	тековна година 2017	претходна година 2016
<i>Нето-добивка која им припаѓа на имателите на обични акции</i>		
Нето-добивка за годината	81.674	72.793
Дивиденда за неоткупливи приоритетни акции	-	-
Корекции на нето-добивката која им припаѓа на имателите на обични акции (наведете одделно)	-	
Нето-добивка која им припаѓа на имателите на обични акции	81.674	72.793

	<i>број на акции</i>	
	тековна година 2017	претходна година 2016
<i>Пондериран просечен број на обичните акции</i>		
Издадени обични акции на 1 јануари	907.888	907.888
Ефекти од промените на бројот на обичните акции во текот на годината (наведете ги сите настани поодделно)	-	-
купопродажба на сопствени акции	-	-
Пондериран просечен број на обичните акции на 31 декември	907.888	907.888
Основна заработка по акција (во денари)	90	80

Основната заработка по акција се пресметува по пат на делење на добивката која им припаѓа на имателите на обични акции со пондерираниот просечен број обични акции во оптек во текот на годината.

32 **Потенцијални обврски и потенцијални средства**

Потенцијални обврски

	<i>во илјади денари</i>	
	тековна година 2017	претходна година 2016
Платежни непокриени гаранции		
во денари	211.029	184.702
во странска валута	7.379	6.994
во денари со валутна клаузула	949	21.238
Чинидбени непокриени гаранции		
во денари	15.673	31.183
во странска валута	-	-
во денари со валутна клаузула	4.249	-
Непокриени акредитиви		
во денари	-	-
во странска валута	1.485	1.485
во денари со валутна клаузула	-	-
Неискористени пречекорувања по тековни сметки	77.694	75.506
Неискористени лимити на кредитни картички	59.338	60.986
Преземени обврски за кредитирање и неискористени кредитни лимити	61.425	39.863
Останати непокриени потенцијални обврски	458	521
Издадени покриени гаранции	20.761	27.106
Покриени акредитиви	-	-
Останати потенцијални обврски	-	-
Вкупно потенцијални обврски пред посебната резерва	460.441	449.585
(Посебна резерва)	(4.692)	(4.020)
Вкупно потенцијални обврски намалени за посебната резерва	455.750	445.565

Потенцијални средства

	<i>во илјади денари</i>	
	тековна година 2017	претходна година 2016
Побарување по основ на договор за отстапување на побарувања	12.000	12.000
	12.000	12.000

32 Потенцијални обврски и потенцијални средства

Потенцијални обврски (продолжува)

Преземените обврски за кредитирање и неискористени кредитни лимити во износ од 61,425 илјади денари (2016: 39,863 илјади денари) се однесуваат на неискористени кредитни лимити од револвинг кредити. Овие договори имаат фиксни лимити и вообичаено се одобруваат за период од една година. Овие потенцијални обврски претставуваат вонбилансна изложеност на кредитен ризик и во Билансот на состојба се признаваат само провизиите и исправките на потенцијалните загуби сè до моментот кога преземените и потенцијалните обврски ќе бидат исполнети или ќе достасаат. Потенцијалните обврски објавени во оваа белешка се неотповикливи.

Судски спорови

Со состојба на 31 декември 2017, судските постапки кои се водат против Банката изнесуваат вкупно 59,691 илјади денари. (2016: 54,994 илјади денари).

Освен тоа, разни правни спорови и побарувања може да се појават и во иднина во текот на редовното деловно работење на Банката. Поврзаните ризици се анализирани од веројатноста за нивна појава. Иако резултатот од ова проблематика не може секогаш со сигурност да се утврди, раководството на Банката смета дека потенцијалните правни спорови и побарувања нема да резултираат во материјално значајни обврски.

Даночен ризик

Финансиските извештаи и сметководствената евиденција на Банката подлежат на даночна контрола од страна на даночните власти во период од 5 години од поднесување на даночниот извештај за финансиската година и можат да предизвикаат дополнителни даночни обврски. Според процените на раководството на Банката, не постојат какви било дополнителни услови од кои можат да произлезат потенцијално материјално значајни обврски по овој основ.

Капитални обврски

Не се евидентирани капитални обврски на денот на известување кои не се веќе признати во финансиските извештаи.

33 Работи во име и за сметка на трети лица

	<i>во илјади денари</i>					
	тековна година 2017			претходна година 2016		
	Средства	обврски	нето позиција	средства	обврски	нето позиција
Администрирање на средствата во име и за сметка на трети лица						
Депозити во денари	-	27.916	(27.916)	-	27.789	(27.789)
Депозити во странска валута	-	-	-	-	-	-
Кредити во денари	27.916	-	27.916	27.789	-	27.789
Кредити во странска валута	-	-	-	-	-	-
Други побарувања во денари	-	-	-	-	-	-
Други побарувања во странска валута	-	-	-	-	-	-
Управување на средствата во име и за сметка на трети лица	-	-	-	-	-	-
Депозити во денари	-	-	-	-	-	-
Депозити во странска валута	-	-	-	-	-	-
Кредити во денари	-	-	-	-	-	-
Кредити во странска валута	-	-	-	-	-	-
Други побарувања во денари	-	-	-	-	-	-
Други побарувања во странска валута	-	-	-	-	-	-
Старателски сметки	-	-	-	-	-	-
Останато	-	-	-	-	-	-
Вкупно	27.916	27.916	-	27.789	27.789	-

Банката повремено делува како доверител и има останати доверителски својства што резултира во чување или пласирање средства во име на физички лица или останати институции. Овие средства не се вклучени во овие финансиски извештаи, поради тоа што тие не се средства на Банката.

34 Трансакции со поврзаните страни

Во согласност со Законот за банките како поврзани страни со Банката се: лица со посебни права и одговорности во Банката и со нив поврзаните лица, акционери со квалификувано учество во Банката (директно или индиректно поседување најмалку 5% од вкупниот број акции или од издадените акции со право на глас во Банката или овозможуваат значително влијание врз управувањето на Банката) и со нив поврзаните лица, како и одговорните лица на тие акционери - правни лица, подружници на Банката и други лица со кои Банката има блиски врски.

Банката кредитира, врши работи на платен промет и депонира средства на претпријатија и финансиски институции со кои е поврзана. Раководството на Банката смета дека овие трансакции се вршат врз нормални пазарни услови и во нормалниот тек на деловните активности. Салдата и обемот на трансакциите со поврзаните лица со Банката со состојба на и за годините што завршија на 31 декември 2017 и 2016 година се како што следува:

34 Трансакции со поврзаните страни
A Биланс на состојба

во илјади денари

**Состојба на 31 декември
2017(тековна година)
Средства**

	Матично друштво	Подружници	Придружени друштва	Раководен кадар на Банката	Останати поврзани страни	Вкупно
Тековни сметки	-	-	-	358	227	584
Кредити и побарувања	-	-	-	-	-	-
хипотекарни кредити	-	-	-	-	-	-
потрошувачки кредити	-	-	-	-	-	-
побарувања по финансиски лизинг	-	-	-	3.872	719	4.592
побарувања по факторинг и форфетирање	-	-	-	-	-	-
останати кредити и побарувања	15.059	-	-	14.265	2.446	31.769
Вложувања во хартиите од вредност (Исправка на вредноста)	-	-	-	-	-	-
Останати средства	(16)	-	-	(39)	(13)	(68)
Вкупно	-	-	-	-	-	-
	15.043	-	-	18.457	3.378	36.878

34 Трансакции со поврзаните страни
A Биланс на состојба
Обврски

во илјади денари

	Матично друштво	Подружници	Придружени друштва	Раководен кадар на Банката	Останати поврзани страни	Вкупно
Депозити	17.890	-	-	37.655	473.619	529.164
Обврски по кредити	-	-	-	-	-	-
Останати обврски	208	-	-	-	-	208
Вкупно	18.098	-	-	37.655	473.619	529.372
Потенцијални обврски						
Издадени гаранции	14.068	-	-	-	-	14.068
Издадени акредитиви	-	-	-	-	-	-
Останати потенцијални обврски (Поседна резерва)	15.992 (52)	-	-	2.127 (47)	279 (5)	18.398 (104)
Вкупно	30.008	-	-	2.080	274	32.361
Потенцијални средства						
Примени гаранции	-	-	-	-	-	-
Останати потенцијални средства	-	-	-	-	-	-
Вкупно	-	-	-	-	-	-

34 Трансакции со поврзаните страни

A Биланс на состојба

во илјади денари

	Матично друштво	Подружници	Придружени друштва	Раководен кадар на Банката	Останати поврзани страни	Вкупно
Состојба на 31 декември 2016(претходна година)						
Средства						
Тековни сметки	-	-	-	311	132	443
Кредити и побарувања						
хипотекарни кредити	-	-	-	-	-	-
потрошувачки кредити	-	-	-	3.453	924	4.376
побарувања по финансиски лизинг	-	-	-	-	-	-
побарувања по факторинг и форфетирање	-	-	-	-	-	-
останати кредити и побарувања	23	-	-	9.061	335	9.419
Вложувања во хартиите од вредност	-	-	-	-	-	-
(Исправка на вредноста)	(1)	-	-	(30)	(9)	(41)
Останати средства	-	-	-	-	-	-
Вкупно	21	-	-	12.795	1.381	14.198

34 Трансакции со поврзаните страни (продолжува)

<i>во илјади денари</i>	Матично друштво	Подружници	Придружени друштва	Раководен кадар на Банката	Останати поврзани страни	Вкупно
Состојба на 31 декември 2016(претходна година)						
Обврски						
Депозити	54.835	-	-	24.459	300.310	379.604
Издадени хартии од вредност	-	-	-	-	-	-
Останати обврски	208	-	-	-	6	214
Вкупно	55.044	-	-	24.459	300.316	379.819
Потенцијални обврски						
Издадени гаранции	3.653	-	-	-	-	3.653
Издадени акредитиви	-	-	-	-	-	-
Останати потенцијални обврски (Посебна резерва)	1.000 (13)	-	-	2.213 (50)	333 (7)	3.547 (70)
Вкупно	4.640	-	-	2.163	327	7.130
Потенцијални средства						
Примени гаранции	-	-	-	-	-	-
Останати потенцијални средства	-	-	-	-	-	-
	-	-	-	-	-	-

34 Трансакции со поврзаните страни (продолжува)

Б Приходи и расходи кои произлегуваат од трансакциите со поврзаните страни

<i>во илјади денари</i>	Матично друштво	Подружници	Придружени друштва	Раководен кадар на Банката	Останати поврзани страни	Вкупно
2017 (тековна година)						
Приходи						
Приходи од камата	39	-	-	754	133	926
Приходи од провизии и надомести	482	-	-	119	70	672
Нето-приходи од тргување	-	-	-	-	-	-
Приходи од дивиденда	-	-	-	-	-	-
Капитална добивка од продажбата на нетековни средства	-	-	-	-	-	-
Останати приходи	-	-	-	-	-	-
Трансфери помеѓу субјектите	-	-	-	-	-	-
Вкупно	521	-	-	873	203	1.598
Расходи						
Расходи за камата	509	-	-	360	9.382	10.251
Расходи за провизии и надомести	-	-	-	-	-	-
Нето-загуби од тргување	-	-	-	-	-	-
Расходи за набавка на нетековните средства	-	-	-	-	-	-
Исправка на вредноста на финансиските средства, на нето-основа	15	-	-	5	4	23
Останати расходи	15.403	-	-	3	1.634	17.041
Трансфери помеѓу субјектите	-	-	-	-	-	-
Вкупно	15.927	-	-	368	11.020	27.315

34 Трансакции со поврзаните страни (продолжува)

Б Приходи и расходи кои произлегуваат од трансакциите со поврзаните страни

<i>во илјади денари</i>	Матично друштво	Подружници	Придружени друштва	Раководен кадар на Банката	Останати поврзани страни	Вкупно
2016 (претходна година)						
Приходи						
Приходи од камата	1	-	-	552	115	668
Приходи од провизии и надомести	526	-	-	92	64	681
Нето-приходи од тргување	-	-	-	-	-	-
Приходи од дивиденда	-	-	-	-	-	-
Капитална добивка од продажбата на нетековни средства	-	-	-	-	-	-
Останати приходи	-	-	-	-	-	-
Трансфери помеѓу субјектите	-	-	-	-	-	-
Вкупно	527	-	-	644	178	1.349
Расходи						
Расходи за камата	286	-	-	384	1.696	2.365
Расходи за провизии и надомести	-	-	-	-	-	-
Нето-загуби од тргување	-	-	-	-	-	-
Расходи за набавка на нетековните средства	-	-	-	-	-	-
Исправка на вредноста на финансиските средства, на нето-основа	1	-	-	7	(7)	2
Останати расходи	14.166	-	-	(7)	1.676	15.836
Трансфери помеѓу субјектите	-	-	-	-	-	-
Вкупно	14.453	-	-	385	3.365	18.203

34 Трансакции со поврзаните страни (продолжува)
В Надомести на раководниот кадар на Банката

	<i>во илјади денари</i>	
	тековна година 2017	претходна година 2016
Краткорочни користи за вработените	39.149	41.818
Користи по престанокот на вработувањето	-	-
Користи поради престанок на вработувањето	-	-
Плаќања на вработените врз основа на акции, подмирени со сопственички инструменти	-	-
Плаќања на вработените врз основа на акции, подмирени со парични средства	-	-
Останато	2.793	1.612
Вкупно	41.942	43.430

Со 31 декември 2017 година надоместите на лицата со посебни права и одговорности на Банката изнесуваат 41.942 илјади денари (2016: 43.430 илјади денари), од кои 39.149 илјади денари (2016: 41.818 илјади денари) се однесуваат на плати на 36 лица со посебни права и одговорности, а 2.793 илјади денари се однесуваат на награди на членовите на Управен одбор од годишната добивка на Банката, на исплатени јубилејни награди на лицата со посебни права и одговорности, на исплатен регрес за годишен одмор на 35 лица со посебни права и одговорности.

35 Пензиски планови

Банката нема дефинирано планови за надомести при пензионирање или опции за надоместување базирани на акции со состојба на 31 декември 2017 и 2016 година. Раководството смета дека сегашната вредност на идните обврски кон вработените во врска со надоместите при пензионирање и јубилејни награди не е од материјално значење за финансиските извештаи со состојба на 31 декември 2017 и 2016 година.

36 Настани по датумот на известување

Согласно барањата на Меѓународниот сметководствен стандард 10 (Настани по датумот на билансот на состојба), Банката има обврска да изврши обелоденување на некорективните настани кои се случиле после датумот на билансот на состојба, односно помеѓу крајот на периодот на известување и датумот кога финансиските извештаи се одобрени за издавање.

Банката, со датум 01.01.2018 година изврши усогласувања согласно измените во Методологијата за евидентирање и вреднување на сметководствените ставки за подготовка на финансиските извештаи донесена од страна на НБРМ и стапувањето во сила на стандардот МСФИ 9, кој го замени постоечкиот МСС 39. Истите стапуваат во сила на 01.01.2018 година.

Банката изврши оценка на сите финансиски средства на 01.01.2018 година. Во зависност од деловната цел, Банката изврши нивно класифицирање во соодветен деловен модел и го утврди начинот на мерење на објективната вредност на финансиските инструменти.

Должничките инструменти кои се класифицирани во деловниот модел кој има за цел наплата на договорените парични текови и единствено отплати на главница и камата, се мерат по амортизирана набавна вредност. Согласно барањата на МСФИ 9, Банката на 01.01.2018 година изврши класифицирање на портфолиото на должнички инструменти во категорија на финансиски средства кои се мерат по амортизирана набавна вредност, и истото немаше влијание врз билансите на Банката.

36 Настани по датумот на известување

Сопственичките инструменти се класифицираат и се мерат по објективна вредност (немаат договорни парични текови врз основа на главница и камата, односно не го исполнуваат условот СППИ). Сопственичките инструменти кои Банката ги чува за тргување, задолжително се мерат по објективна вредност и сите промени во објективната вредност се евидентираат во Билансот на успех. За сопственичките инструменти со кои не се тргува, Банката при првичното признавање избира дали промените на објективната вредност ќе ги евидентира во Билансот на успех или во Ревалоризациските резерви во рамки на Останата сеопфатна добивка.

Согласно барањата на МСФИ 9, Банката на 01.01.2018 година изврши класифицирање на портфолиото на сопственички инструменти кои се мерат по објективна вредност преку останата сеопфатна добивка и сопственички инструменти кои се мерат по објективна вредност преку Билансот на успех. За вложувањата на Банката во одредени специфични институции (како КИБС, ЦДХВ и сл.) за коишто нема активен пазар и чиешто поседување е утврдено со закон и/или е поврзано со можноста за користење на услугите коишто ги вршат овие институции, може да се смета дека нивната набавна вредност ја одразува нивната објективна вредност. Банката ги класифицира овие вложувања како финансиски средства кои се мерат по објективна вредност преку останата сеопфатна добивка.

Материјалниот ефект на Банката на 01.01.2018 година, како разлика помеѓу објективната и сметководствената вредност на сопственичките инструменти изнесува 3.892 илјади мкд евидентирана акумулирана загуба.

Кредитното портфолио согласно избраниот деловен модел и спроведениот СППИ тест, како и до 01.01.2018 година, ќе продолжи да се мери по амортизирана набавна вредност. За усогласување со барањата на МСФИ 9, Банката не изврши прекнижување на други сметки и нема влијание врз билансите на Банката.